

دنیای پستل

ماهنامه انجمن پسته ایران
سال پنجم - آذر ۹۹ - شماره ۵۳

شرکت
پسته
پدیده
سیرجان

www.iran-pistachio.com

دفتر مرکزی: سیرجان. بلوار امام رضا (ع)، نبش خیابان

شهید هاشمی نژاد، پلاک ۶۶۹

کارخانه: سیرجان. کیلومتر ۱۲ جاده سیرجان - تهران

تلفکس: ۰۳۴-۴۲۲۴۶۷۱۳ همراه: ۰۹۱۳۳۴۷۹۲۴۱-۰۹۱۳۱۴۵۱۸۳۸

تلفن: ۰۳۴-۴۲۲۴۶۵۹۳ کد پستی: ۷۸۱۴۹۸۳۱۳۱

Central Office: No. 699, Imamreza blvd, Sirjan, Iran

Factory Add: 12th km of sirjan, Tehran road, Sirjan, Iran

Email: info@iran-pistachio.com Tel: +98 34 4224 6593

Mob: +98 913 145 1838 / +98 913 347 9241

- ۱- کاملا انحصاری در ایران و جهان
 - ۲- کاملا ارگانیک (غیر نفتی)
 - ۳- تشکیل شده از رسوبات باکتری
 - ۴- دارای سولفات گوگرد (SO4)
 - ۵- دارای مواد آلی ارگانیک
 - ۶- دارای کلسیم قابل جذب و ...
 - ۷- تولید اسیدسولفوریک در خاک
 - ۸- خنثی کننده نمک و شوری خاک
 - ۹- خنثی کننده آهک خاک
 - ۱۰- خنثی کننده قلیائیت خاک
 - ۱۱- تنظیم کننده PH و EC خاک و آب
 - ۱۲- کنترل کننده آفات
 - ۱۳- کنترل پسیل پسته و پسیل گلابی
 - ۱۴- کنترل کننده قارچ ها و بیماری های قارچی
 - ۱۵- برطرف کننده نماتد، گموز، شانکر، آلترناریا و ...
 - ۱۶- تقویت خاک
 - ۱۷- افزایش محصول
 - ۱۸- جلوگیری از آفتاب سوختگی برگ و میوه
 - ۱۹- جلوگیری از گرمزدگی درختان و گیاهان در تابستان
 - ۲۰- پیش رس نمودن محصولات
 - ۲۱- قابلیت محلول شدن در آب بدون نیاز به افزودنی های شیمیایی
 - ۲۲- قابلیت مصرف از طریق آب آبیاری اعم از قطره ای، بارانی و غرق آبی
 - ۲۳- پوساندن و فرآوری نمودن ۲۰ روزه کودهای حیوانی، (پوست تازه پسته) و برگها
- و

مزایای واقعی و آزمایش شده گوگرد معدن زرکوه

غلامرضا خالقی (مدیرعامل گوگرد معدن زرکوه)

☎ ۰۹۱۲ ۱۱۰ ۴۳۲۴

✈ @zarko0h

✈ ID:googerd_zarkooh

googerd-zarkooh.com , googerd-zarkooh.ir

Sirjan Bonyad
Agricultural CO.

www.pistachio-tooka.ir

*The superior producer of pistachio in Iran
& the middle East*

شرکت کشاورزی سیرجان بنیاد

آدرس: کرمان-سیرجان-بلوار سید جمال الدین اسدآبادی صندوق پستی شماره ۴۶۱

تلفن: ۰۳۴)۴۲۳۰۱۱۸۳/۴۲۳۰۵۴۳۰

فاکس: ۰۳۴)۴۲۳۰۵۲۴۳

سازگان شیمی
Sazgan Chemical Co.

مشارکت برای محافظت از زمین

Union to protect the Earth

شرکت سازگان شیمی (سهامی خاص)

آدرس: تهران، خیابان یوسف آباد، خیابان جهان آرا، خیابان شهید قهرمان دودانگه (۲۹)
پلاک ۴۸، طبقه اول

تلفن: ۰۲۱۸۸۰۲۰۳۱۱، فکس: ۰۲۱۸۸۳۵۲۶۹۴

Email: info@sazganchemi.com | Web: www.sazganchemi.com

kimia zarin

Producer of
Amino Acids
Chelated Amino Acids
Fe, Zn, Ca, B, Mo, Cu

کیمیا زارین

تولید کننده تخصصی انواع
اسیدهای آمینه
و کلات های آمینو اسید
دارای ثبت ماده کودی از خاک و آب

مهمترین اثرات استفاده از
آمینو اسیدها در گیاهان:

- محرک رشد
- افزایش مقاومت گیاه در برابر تنش های محیطی
- افزایش مقاومت گیاه در برابر سرمازدگی
- بهبود دهنده طعم و رنگ میوه
- ایجاد کلات های بسیار قوی با ریز مغذی ها و افزایش جذب عناصر
- افزایش راندمان جذب عناصر تا حدود ۲ برابر بیشتر نسبت به کلات های شیمیایی

محصولی از شرکت آذرکاوین

دارای گواهی ارگانیک
از شرکت بیوسان گواه
BIOSUN CERTIFIER

آدرس: تهران، ولنجک، خیابان یمن شمالی، مرکز تحقیقات گیاه پزشکی کشور
واحد رشد و فناوری
تلفن: ۰۲۱ - ۲۲۴۱۶۲۰۸
موبایل: ۰۹۱۲ ۸۳۰۱۰۸۰

www.KimiaZarin.com

تحلیل نتایج آزمایش برگ پسته به روش آمریکایی دریس
(Diagnosis Recommendation integrated System)

پیش بینی کمبود عناصر غذایی قبل از خسارت
یافتن عنصر غذایی محدود کننده عملکرد در باغ

صرافی خندان
KLANDAN
Exchange

شرکت تضامنی محسن خندان
باجوز رسمی از بانک مرکزی ایران

Naghmeh Building, beside of Sarmayeh Bank, Allay 17, Maali Abad, Shiraz, Iran

شیراز - معالی آباد - نبش کوچه ۱۷ - جنب بانک سرمایه - ساختمان نغمه

(+98) 2191070356 - (+98) 7136230315

۱۰	نقش اعضای انجمن در پیش برد اهداف پسته کشور
۱۴	تخمین محصول پسته سال ۱۳۹۹ کشور
۱۵	تلاطمات بازار نهاده‌های کشاورزی
۱۶	تولید سم در سال جهش تولید
۱۸	هزار توی کیفیت و قیمت سموم کشاورزی
۲۲	گرانی نهاده‌ها و از بین رفتن کشاورزی خرد
۲۵	بار گران قیمت‌ها روی کیفیت و کمیت نهاده‌های کشاورزی
۲۸	کنفرانس بین‌المللی آجیل‌های درختی چین
۲۸	شفافیت و تعهد متضمن رابطه سودآور درازمدت
۲۹	ساختار پسته ایران و بررسی روندهای آینده
۳۲	پسته کالیفرنیا از تولید تا بازاریابی جهانی
۳۳	آشنایی با بازار هند
۳۴	مروری بر تغییرات قیمتی پسته در سال محصولی ۹۹-۹۸
۳۷	ماه حیرت‌انگیز فروش پسته ایران
۳۸	پای وزارت نیرو روی حقوق مالکیت

ماهانامه دنیای پسته

صاحب امتیاز: انجمن پسته ایران
مدیرمسئول: حجت حسنی سعدی

کرمان / بلوار جمهوری اسلامی / خیابان شهید لاری نجفی (۲۰ متری نادر)
کوچه شماره ۲ / پلاک ۱۲ / کد پستی: ۷۶۱۹۶۴۳۱۴۹
تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۷۴۹ / ۰۳۴ / شماره: ۳۲۴۷۸۵۵۳-۰۳۴

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی‌ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد.
استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

صفحه آرا: نرگس بامری

چاپ: انجم شعاع
لیتو گرافی: انجم شعاع

www.iranpistachio.org
info@iranpistachio.org

سر دبیر: ابوالفضل زارع نظری
هیئت تحریریه: سحر نخعی
حجت حسنی سعدی
مریم حسنی سعدی
بهار زنده‌رضوی
سفارش آگهی‌ها: فاطمه السادات حسینی صفت

امیراعتصام ادیب، عضو هیئت امنای انجمن پسته ایران از منطقه خراسان

نقش اعضای انجمن در پیش‌برد اهداف پسته کشور

از سال پیش که کرونا شیوع پیدا کرد و تأثیر خودش را روی بازار جهانی گذاشت، متعاقباً روی بازار پسته هم اثر گذاشت و باعث شد که مقدار زیادی از محصول پسته در صادرات به مشکل بخورد. این موضوع در کنار مسائلی که در سطح جهانی پیش آمد، مسائلی را هم در داخل کشور به وجود آورد و شرایط فروش و صدور آن را مشکل و خیلی سخت کرد. چون همه ما در این زنجیره، یعنی تولید، خدمات، ضبط پسته و بازرگانی حضور داریم، خواه ناخواه در هر کدام از این قسمت‌ها که مشکلی پیش آید، کل این زنجیره را تحت تأثیر قرار خواهد داد؛ چرا که تولید، رابطه تنگاتنگی با قیمت‌ها، بازار داخلی و صادرات کالا دارد. البته ما عمدتاً تولیدکننده هستیم و کارمان در حوزه تجارت خیلی کم بوده، اما چون از این موضوع تأثیر پذیرفتیم، سعی کردیم قسمتی از این موضوع را پیگیری کنیم.

دقیقاً موضوع مورد پیگیری چه بوده است؟

به طور کلی، مسئله اصلی، شکل رفع تعهد ارزی بوده و این باعث شده که کار تجارت به مشکل برخورد.

بانک مرکزی، بازرگانان را در تمامی بخش‌ها چه نفتی و چه غیرنفتی مکلف کرده که درصدی از ارز حاصل از صادرات خود را وارد سامانه نیما و یا سنا جهت تأمین ارز مواد اولیه شرکت‌های تولیدی و واردات کالاهای مجاز کنند. ولی آنچه که در پسته کشور خیلی مسئله و مشکل ایجاد کرده، تفاوت بین نرخ ارز نیما و آزاد است. این درحالی است که کشاورزان

تنگاتنگی با مسائل اقلیمی و شرایط آب و خاک دارد، لذا تولید بهینه در گرو آشنایی با روش‌ها و علوم جدید است. خوشبختانه، انجمن پسته، آموزش‌های ارزشمندی را از طریق ماهنامه‌هایش در اختیار کشاورزان قرار می‌دهد، به طوری که من با کسب اجازه از دبیرخانه انجمن، فایل الکترونیکی آن را در گروه کشاورزی منطقه خودمان به اشتراک می‌گذارم تا همه کشاورزان بتوانند از آن استفاده ببرند. انجمن از طریق برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی نیز اطلاعات خوبی در اختیار اعضا می‌گذارد. همچنین، در کنار بحث آموزش، اطلاعات بازاریابی و مسائل تجاری که انجمن عنوان می‌کند در افزایش آگاهی کشاورزان خیلی سودمند است.

به طور کلی، فکر می‌کنم رویه انجمن خوب، مدیریت شده، بسیار منظم و نسبت به انجمن‌های مشابه بسیار کارآمد و کارآ است.

فکر می‌کنید محتوایی که در ماهنامه تولید می‌شود سخت و سنگین است؟ آیا شما در این زمینه پیشنهادی دارید تا پیگیری شود؟

در زمینه مطالبی که ارائه می‌شود، من سنگینی مطالب یا زبان خیلی تخصصی که برای کشاورزها درک آن سخت باشد را نمی‌بینم. برای من کشاورز خیلی سلیس و روان بوده است. انجمن بر اساس روندی مطلوب در راستای بهبود وضع صنعت پسته در حرکت می‌باشد.

شما اخیراً به نمایندگی از انجمن در یکسری از جلسات حضور پیدا کردید. این جلسات در چه موردی بودند؟

لطفاً خودتان را معرفی کنید و بفرمایید چه سابقه‌ای در کشاورزی پسته دارید؟

من امیراعتصام ادیب هستم. در مقطع لیسانس رشته آبیاری تحصیل کرده‌ام. الان هم در مقطع کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی در حال تحصیل هستم. در زمینه پسته، پدر من، آقای دکتر محمد ادیب، نزدیک به پنجاه سال پیش به نیت ایجاد اشتغال در نواحی دوردست و محروم اولین باغ پسته را در منطقه سبزوار احداث کردند و بعد از ایشان، مادرم این راه را به نحو مطلوب ادامه داده، به طوری که در زمان ریاست جمهوری آقای خاتمی، باغدار نمونه کشوری شدیم. اینجانب شخصاً از سال ۱۳۸۸ به همراه برادرم مشغول به مدیریت باغ شدیم و تا امروز این کار را ادامه داده‌ایم.

آشنایی شما با انجمن پسته ایران از چه طریق بوده است؟

در همان مقطع زمانی که ما کار مدیریت باغ را شروع کردیم، دوستانی که به عنوان کارشناس کشاورزی به باغ می‌آمدند ما را به عضویت در انجمن تشویق کردند. ما هم از حدود هشت سال پیش به عضویت انجمن پسته ایران درآمدیم و خوشبختانه ماهنامه‌های انجمن را دریافت و از آموزش‌ها و اطلاعات انجمن نیز استفاده زیادی در راستای بهره‌برداری مطلوب بردیم.

در کل ارزیابی شما از وضعیت انجمن چیست و فکر می‌کنید در چه مسائلی می‌توان بهتر عمل کرد؟ با توجه به اینکه عمده فعالیت ما پسته کاری و امر باغداری است که رابطه

ایران وضع کرده و ما باید در قبال این تحریم‌ها مقاومت کنیم.

به قول صادرکنندگان پسته، ما در نوک پیکان نشسته‌ایم و داریم با بازرگانان آمریکایی در تجارت رقابت می‌کنیم. خیلی خوب است که دولت‌مردان در این شرایط حمایت بیشتری بکنند تا صادرکننده بتواند در این بازار دوام بیاورد. سنتاً، حدود هشتاد درصد از پسته ایران صادر می‌شود و بازار داخل کشتش مصرف بیست درصد از آن را دارد، پس اگر این پسته بخواهد صادر نشود، عملاً این زنجیره به مشکل برمی‌خورد.

چه کارهایی برای رفع این مشکل انجام شد؟

در بخشنامه‌های بانک مرکزی، واردات در قبال صادرات وجود دارد؛ اما به صورت محدود شده. بانک مرکزی در تاریخ ۱۲ آبان ماه در بخشنامه‌ای ابلاغ کرده است که روش جاری تهاتر تحت مدیریت سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و با هماهنگی بانک مرکزی ادامه دارد. این موضوع می‌تواند محدودیت ایجاد کند.

آنچه که من در این بازه زمانی توانستم پیگیری کنم، هماهنگی با معاونت حقوقی نهاد ریاست جمهوری به مسئولیت خانم دکتر جنیدی بوده است. ایشان معاونت ریاست جمهوری در مسائل حقوقی و حمایت از کسب و کارها را عهده‌دار هستند.

برنگرداند؛ چون اگر تاجر بخواهد ارز را برنگرداند، چه‌طور پول پسته‌ای را که از باغدار خریده می‌تواند پرداخت کند؟! تاجر، پسته را از داخل می‌خرد و در خارج می‌فروشد، هزینه‌ها و سود خودش را برمی‌دارد و ملزم می‌شود که ارز را به ریال تبدیل کند و حق کشاورز را پرداخت کند.

با اینکه می‌فرمایید کار تجارت سخت شده، اما در سال گذشته حدود ۱۴۰ هزار تن پسته صادر شده است!

تجار پسته در فاصله زمانی بین دهم اردیبهشت ماه تا سوم تیرماه که صادرکنندگان و واردکنندگان می‌توانستند تهاتر داشته باشند و به صورت آزاد واردات در قبال صادرات صورت گیرد، توانستند حجم صادرات را ۲۶۰ درصد افزایش دهند و بازار رقابتی با آمریکا را به دست بگیرند. این موضوع نشان می‌دهد که ما در بازار رقابتی خیلی خوب می‌توانیم کار کنیم، ولی به شرط اینکه دست‌مان باز باشد. اینکه بانک مرکزی می‌خواهد تراکنش‌های ارزی و ریالی را بداند جزو حقوقش است و باید نظارت داشته باشد. ولی باید دست صادرکنندگان را جهت صدور، بدون ایجاد مشکلات بازدارنده باز بگذارد. بدیهی است صنعت پسته ایران، صنعتی است که دقیقاً رقیب کشور آمریکا است که به‌طور ناعادلانه و یک‌طرفه تحریم‌های ظالمانه‌ای علیه

سعی دارند بر اساس قیمت بازار آزاد پسته‌شان را بفروشند، چون نهاده‌هایشان را بر اساس قیمت ارز بازار آزاد می‌خرند. لذا، فروش پسته بر اساس ارز نیمایی، عملاً تولیدکننده را از تهیه و استفاده از نهاده‌های مرغوب و رسیدگی به باغ بازخواهد داشت که نتیجه این کار در کوتاه مدت متضرر شدن تولیدکننده و در طولانی مدت، فعالیت باغداران پسته را مورد تهدید قرار خواهد داد.

از طرف دیگر، چون ایران تحریم است و FATF (سازمان فرادولتی است که سیاست‌ها و استانداردهای مبارزه با جرایم مالی، از جمله پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم را طراحی و ترویج می‌کند) ایران را در تبادلات مالی بلوکه کرده، تمام صادرکنندگان باید انتقال ارز به کشور را به روش‌های غیررسمی که خودشان پیدا کرده‌اند انجام دهند. این در حالی است که بانک مرکزی خیلی تأکید دارد تراکنش‌های ارزی و ریالی صادرکنندگان را بداند و می‌گوید آنها باید ارز حاصل از صادرات را به صرافی‌های معرفی شده از سوی خودش عرضه کنند.

مگر تجار ارز حاصل از صادرات را بر نمی‌گردانند؟

تمام تجار چه از نظر قانونی و چه از نظر اخلاقی متعهد هستند که ارز حاصل از صادرات را به کشور برگردانند. اصلاً تاجر پسته نمی‌تواند ارز خود را

اینکه باردهی اقتصادی یک درخت پسته در بهترین شرایط نزدیک به ۸ سال زمان نیاز دارد و کشاورز در تمام این دوران باید هزینه کند.

در مقابل، اگر کل فروش پسته کشور در سال عدد بزرگی در مقایسه با سایر صنایع نیست، اما از نظر کاهش بیکاری، اشتغال‌زایی، درآمدزایی برای اقشار مختلف در ایران و از نظر اجتماعی بسیار موثر است. هر جا که باغات پسته احداث شده‌اند، تمام اهالی آن منطقه را حفظ کرده‌اند. اگر باغ‌های پسته نابود شوند مهاجرت عظیمی صورت می‌گیرد که تبعات اجتماعی خیلی ناخوشایندی به دنبال خواهد داشت. اگرچه درآمد حاصل از پسته در مقابل بعضی از صنایع سوبسیدی کم است، اما نان‌آور بسیاری از خانه‌ها است که اگر به مشکل بخورد تمام این زنجیره با مشکل مواجه می‌شود.

پسته ایران باید به شکلی در داخل حمایت شود که نه تنها تولیدکننده امیدوار باشد که تولیداتش را هر روز بهتر کند و کیفیت جهانی به آن بدهد، بلکه صادرکننده هم به راحتی مابقی مسیر را طی کند و بتواند با فروش پسته باکیفیت، اعتبار ایران را حفظ کند. اگر تولیدکننده آگاهی کامل داشته باشد و صادرکننده در یک مسیر مثبت قرار بگیرد و فشارهای داخلی و خارجی کم شود مجبور نمی‌شود از راه‌های نادرست و با ارائه پسته با کیفیت نازل‌تر کسب درآمد کند.

چرا شما این کار را بر عهده گرفتید؟

ناگفته نماند، قبل از جلساتی که من در آنها حضور پیدا کردم، اعضای هیئت مدیره انجمن با جناب آقای همتی رئیس کل بانک مرکزی جلسه داشتند که در ماهنامه هم جزئیات آن چاپ شده بود و پیشنهادات بسیار خوبی به بانک مرکزی

۳۰، ۴۰ میلیارد دلار باشد، اینقدر برای بانک مرکزی حساسیت ایجاد کرده است؟

درست است. این یک و نیم میلیارد دلار در مقابل مقدار ارز حاصل از صادراتی که پتروشیمی‌ها، صنایع نفتی و وابسته به انرژی‌های یارانه‌ای دارند، عدد خُردی است. آنچه بانک مرکزی، وزارت صمت و سازمان‌های مربوطه روی آن حساسیت دارند به این دلیل بوده که اگر به یک صنعت امتیاز مثبتی بدهند، ممکن است صنایع دیگر هم این درخواست را داشته‌باشند. من فکر می‌کنم مقایسه بین پسته و سایر صنایع درست نیست، چون پسته کشور با یک صنعت بزرگ مثل پتروشیمی که سوبسیدهای خاص خودش را دارد، خیلی متفاوت است. اولاً، ما در کشاورزی چنین سوبسیدهای خاصی نداریم. ثانیاً، مشاغل وابسته به صنعت پسته خیلی زیاد و خرد می‌باشند.

نکته دیگر اینکه، زمانی که پتروشیمی‌ها ارز خودشان را در سامانه نیما عرضه می‌کنند، عملاً حجم بالای ارائه ارزشان که قیمت پایین‌تری دارد این اجازه را نمی‌دهد که صادرکننده دیگری بتواند قیمتی بالاتر از آن بدهد. یعنی این حجم بالای ارز پتروشیمی‌ها و قدرتی که به‌خاطر وجود سوبسید در عرضه ارز ارزان قیمت کسب کرده‌اند، کشف قیمت در نیما را تحت تأثیر خودش قرار می‌دهد. در جلسه‌ای که با سرکار خانم دکتر جنیدی داشتیم این موضوع بحث شد که باید به بخش کشاورزی و محصولات کشاورزی صادراتی دید متفاوتی داشت و قابل قیاس با صنایع مادر و سنگین نیستند. کشاورزی شرایط خاصی دارد، از ریسک‌های بالای تولید آن گرفته تا وجود رقیب جهانی مثل آمریکا در پسته، ضمن

در جلسه اولیه، نماینده ایشان، خانم دکتر فریور و دیگر همکارانشان تشریف داشتند. در آن جلسه، من و آقای عبدالکریم امین زاده عضو هیئت مدیره انجمن شرکت کردیم و صحبت مقدماتی در زمینه تفاوت نرخ ارزها انجام شد. در جلسه بعد که در تاریخ ششم آبان ماه با ریاست خانم دکتر جنیدی برگزار شد، نماینده بانک مرکزی، نماینده اتحادیه خشکبار، نماینده وزارت صمت و نماینده سازمان توسعه تجارت برای بررسی مسائل حضور داشتند. از دید من، مسائل خیلی خوب و واضح عنوان شد و نهاد ریاست جمهوری و معاونت حقوقی هم خیلی خوب موضوع را برداشت کردند و صحبت‌های خیلی خوبی در این‌باره انجام شد.

نظر ما این است که مشخصاً انجام تهاتر با ایمیدرو می‌تواند برای تاجر پسته مشکل ساز شود، چون ممکن است فردا آمریکا ایمیدرو را تحریم کند. موضوع دیگر اینکه، وقتی بانک مرکزی اعلام می‌کند فقط از طریق صرافی‌های مورد نظر این سازمان این کار انجام شود، باز برای بازرگان ایرانی محدود کننده می‌شود.

اگر بانک مرکزی و نهادهای وابسته، مثل وزارت صمت، بتوانند این همکاری را داشته باشند که کوتاژهای گمرکی بین صادرات و واردات جابه‌جا شود و تهاتر به صورت آزاد اتفاق بیفتد و هر صادرکننده با هر واردکننده‌ای بتواند این کار را انجام دهد به مراتب جریان بازرگانی ما سهل‌تر خواهد شد.

اگر فرض کنیم هر سال ۲۰۰ هزار تن پسته در کشور تولید شود و تجار بتوانند کل آن را صادر کنند شاید مبلغی حدود ۱،۵ میلیارد دلار بشود. چرا این عدد در مقابل حجم کل صادرات کشور که شاید حدود

ارائه شد و حتی در جلسه به نتایج مثبتی هم رسیده بودند.

انجمن پسته در قبال آنچه که در پسته ایران دارد اتفاق می‌افتد بسیار نقش مؤثری را ایفا می‌کند و کاملاً به مسائل واکنش نشان می‌دهد و انجمن همواره حامی تولیدکننده پسته، بازرگان و خدمات‌دهنده پسته بوده‌است.

بعد از جلسات برگزار شده توسط هیئت مدیره انجمن، من با جناب آقای مهندس رضایی دبیرکل محترم صحبت کردم و پیشنهاد دادم که می‌توانم جلسه دیگری با معاونت حقوقی ریاست جمهوری هماهنگ کنم تا بتوانیم این موضوع را آنجا نیز مطرح کنیم. چون در هر صورت این یک موضوع شخصی نیست و مشکل تک‌تک فعالین این صنعت است.

اصل کار را انجمن به صورت مطلوب پیش می‌برد؛ و ما در حد توان در پیش برد آن با انجمن همکاری می‌کنیم.

اعضای انجمن در پیشبرد منافع جمیع افراد در پسته کشور چه نقشی می‌توانند داشته باشند؟

اعضای انجمن از گروه‌های باغداران، صادرکنندگان و واحدهای خدماتی هستند و کاملاً به جزئیات کار واقفند. زمانی که هیئت مدیره محترم انجمن که متشکل از افراد برگزیده این صنعت هستند اقدام به پیگیری مسائل و موضوعات صنعت پسته می‌کنند، نتایج بسیار سازنده‌ای حاصل می‌شود.

می‌توانم بگویم که ما انجمن پسته‌ای در ایران داریم که برای این صنعت یک گوهر ارزشمند به حساب می‌آید و افراد متخصصی که در آن زحمت می‌کشند نسبت به مسائل بی‌تفاوت نیستند. ما در انجمن نسبت به مسائل مختلف، واکنش نشان می‌دهیم و نظرات را پیگیری

می‌کنیم و دقیقاً نظر مستقیم کشاورز، صادرکننده و یا بخش خدمات‌دهنده به گوش قانون‌گذار می‌رسد. البته امیدواریم که تأثیر مثبت خودش را داشته باشد.

طبق صحبت‌های شما بخشی از مشکلات را دولت برای بخش کشاورزی ایجاد کرده‌است. فکر می‌کنید چرا ما این مسائل را با دولت داریم، در حالی که کشورهای دیگر اینقدر درگیر این موضوعات نیستند؟

من شخصاً فکر می‌کنم دولت باید در امر صادرات، خرید و برگشت ارز حاصل از پسته تسامح و تساهل بیشتری نشان دهد، به طوری که صنعت پسته کشور از تنش‌ها و ترکش‌های اقتصادی در امان باشد. همان‌طور که تولیدکننده و صادرکننده در قبال تحریم‌های یک جانبه دارند مقاومت می‌کنند و می‌جنگند. لذا، سیاست‌های دولتی باید به نحوی تنظیم شوند که حمایت‌کننده و پشتیبانی‌کننده باشند.

اما دلیل این که چرا این اتفاقات برای ما می‌افتد و برای کشورهای دیگر نمی‌افتد، این است که یک مسائل سیاسی وجود دارد که ما اصلاً از آنها باخبر نیستیم و درگیری با آنها نداریم. دولت با این موضوعات درگیر است و باید با آنها مبارزه کند، ولی تصمیمات در صدور پسته باید طوری گرفته شود که یک جانبه نباشد و منافع جمعی به‌طور کامل دیده شود، منافع صنعت پسته دیده شود، منافع کشاورز دیده شود، منافع خشکبار دیده شود. دولت و ملت هیچ‌وقت از هم جدا نیستند و در کنار هم هستند، بنابراین باید تمام قوانین و بخشنامه‌ها طوری دیده شود که یک فضای مثبت برای طرفین ایجاد شود.

تقریباً مشکلات تولید و صادرات پسته برای ما و دولت تا حدودی مشخص هستند؛ بعضاً ممکن است تعدادی از صادرکنندگان خلافی را مرتکب شوند؛ ولی نباید به خاطر عملکرد آنها، کل صادرات پسته محدود و یا زیر سوال برده شود.

شما فکر می‌کنید چقدر از مشکلات بین بخش خصوصی و دولتی ناشی از تعارض منافع و نگاه‌داری دولت است؟

من فکر می‌کنم بخش خصوصی و دولتی هیچ‌وقت نباید در تقابل با هم قرار بگیرند و هیچ‌وقت منافع بین بخش خصوصی و دولتی نباید در دو مسیر متفاوت قرار گیرد؛ چون ما همه حمایت‌کننده اقتصاد مطلوب کشور هستیم، یعنی با تولیدات خودمان داریم از دولت حمایت می‌کنیم؛ تولید ناخالص داخلی را بالا می‌بریم و دولت هم باید با قانون‌گذاری‌هایش امور تولید و بازرگانی را تسهیل کند. پس قانوناً و عملاً منافع ما و دولت نباید در تضاد با هم باشد. در صورت وجود و وقوع چنین وضعیتی، این موضوع باید عمیقاً مورد بررسی قرار گیرد و راهکار مناسب بر اساس حفظ سطح صادرات و حمایت از تولیدکننده اتخاذ شود. به عنوان مثال، دولت در راستای حفظ آب‌های زیرزمینی، برداشت آب را با نصب کنتور محدود کرده‌است، ولی بخشی از این محدودیت ایجاد شده را با دادن تسهیلات آبیاری تحت فشار و لوله‌گذاری جبران کرده‌است.

بنابراین، دولت باید نهایتاً در مقابل چگونگی صادرات، بازگشت ارز حاصل از آن و قیمت‌گذاری آن راه حلی را انتخاب کند که محدودیتی برای صادرات ایجاد نکند.

تخمین محصول پسته سال ۱۳۹۹ کشور

کمیته باغبانی انجمن پسته ایران

ردیف	منطقه	پیش بینی تولید (تن)
۱	رفسنجان	۶۸،۰۰۰
۲	سیرجان	۱۲،۰۰۰
۳	انار	۸،۰۰۰
۴	کرمان	۵،۰۰۰
۵	زرنند	۴،۵۰۰
۶	شهرابک	۳،۰۰۰
۷	راور	۲،۵۰۰
۸	راین	۱،۵۰۰
۹	سایر	۵۰۰
۱۰	جمع استان کرمان	۱۰۵،۰۰۰
۱۱	خراسان رضوی	۳۴،۰۰۰
۱۲	خراسان جنوبی	۱۲،۰۰۰
۱۳	یزد	۹،۰۰۰
۱۴	فارس	۶،۰۰۰
۱۵	مرکزی	۴،۵۰۰
۱۶	تهران	۴،۵۰۰
۱۷	قم	۴،۰۰۰
۱۸	سمنان	۳،۵۰۰
۱۹	اصفهان	۲،۵۰۰
۲۰	قزوین	۲،۰۰۰
۲۱	سیستان و بلوچستان	۲،۰۰۰
۲۲	سایر	۱،۰۰۰
۲۳	جمع سایر استان‌ها	۸۵،۰۰۰
۲۴	جمع کل کشور	۱۹۰،۰۰۰

جلسه کمیته باغبانی انجمن پسته ایران در تاریخ ۲۴ آبان ماه سال جاری با هدف مرور پیش‌بینی بهاره تولید محصول پسته کشور در سال ۱۳۹۹ با استفاده از آمار دریافتی از باغداران و واحدهای فرآوری سراسر کشور به صورت مجازی برگزار شد. بر اساس جمع‌بندی این کمیته، میزان تولید محصول پسته خشک کشور در سال ۱۳۹۹، ۱۹۰ هزار تن تخمین زده می‌شود. این تخمین در مقایسه با پیش‌بینی بهاره این انجمن ۱۰ هزار تن (نزدیک به ۶ درصد) افزایش را نشان می‌دهد.

با توجه به تخمین ۱۹۵ هزار تنی محصول سال قبل، به نظر می‌رسد گسترش سطح زیر کشت پسته در مناطق مختلف ایران و تنوع ارقام پسته، فاصله بین سال‌های کم بار و پر بار را کاهش داده است.

امسال کشاورزان در شهرستان رفسنجان در حالی سال پرباری را پشت سر گذاشتند که سایر مناطق پسته‌خیز استان کرمان با کاهش محصول مواجه بودند. همچنین، کشاورزان استان‌های خراسان رضوی و جنوبی، مرکزی، قم، اصفهان و تهران نیز امسال برداشت محصول خوبی را پشت سر گذاشتند. گزارشات حاکی از آن است که در محصول امسال، در همه ارقام تجاری درصد پوکی کم و کیفیت محصول از حیث اُنس، عیار و درصد دهن بست مطلوب بوده است. همچنین، به نظر می‌رسد سرمای زودرس و نادر پاییزه که در برخی نقاط پسته‌خیز در نیمه دوم مهرماه با فصل برداشت تلاقی پیدا کرد، خوشبختانه اثر قابل توجهی بر اُفت وزن و کیفیت محصول نداشته است.

در جدول پیش رو میزان تخمین تولید پسته در سال محصولی ۹۹ به تفکیک استان‌ها و مناطق مختلف پسته‌خیز ارائه شده است.

در رابطه با تخمین محصول انجمن لازم است به این نکات توجه شود: **۱** هر ساله مقداری از پسته تر، عمدتاً محصول استان‌های خراسان رضوی و سمنان صرف ترخوری به صورت میوه تازه می‌شود که در مقادیر مندرج در جدول منظور نشده است. **۲** برآورد انجام شده صرفاً نمایان‌گر مقدار تخمین کمیته باغبانی انجمن پسته ایران بوده و احتمال خطا نسبت به مقدار واقعی محصول وجود دارد.

جلسه کمیته باغبانی انجمن پسته ایران در تاریخ ۲۴ آبان ماه سال جاری با هدف مرور پیش‌بینی بهاره تولید محصول پسته کشور در سال ۱۳۹۹ با استفاده از آمار دریافتی از باغداران و واحدهای فرآوری سراسر کشور به صورت مجازی برگزار شد. بر اساس جمع‌بندی این کمیته، میزان تولید محصول پسته خشک کشور در سال ۱۳۹۹، ۱۹۰ هزار تن تخمین زده می‌شود. این تخمین در مقایسه با پیش‌بینی بهاره این انجمن ۱۰ هزار تن (نزدیک به ۶ درصد) افزایش را نشان می‌دهد.

با توجه به تخمین ۱۹۵ هزار تنی محصول سال قبل، به نظر می‌رسد گسترش سطح زیر کشت پسته در مناطق مختلف ایران و تنوع ارقام پسته، فاصله بین سال‌های کم بار و پر بار را کاهش داده است.

امسال کشاورزان در شهرستان رفسنجان در حالی سال پرباری را پشت سر گذاشتند که سایر مناطق پسته‌خیز استان کرمان با کاهش محصول مواجه بودند. همچنین، کشاورزان استان‌های خراسان رضوی و جنوبی، مرکزی، قم، اصفهان و تهران نیز امسال برداشت محصول خوبی را پشت سر گذاشتند. گزارشات حاکی از آن است که در محصول امسال، در همه ارقام تجاری درصد پوکی کم و کیفیت محصول از حیث اُنس، عیار و درصد دهن بست مطلوب بوده است. همچنین، به نظر می‌رسد سرمای زودرس و نادر پاییزه که در برخی نقاط پسته‌خیز در نیمه دوم مهرماه با فصل برداشت تلاقی پیدا کرد، خوشبختانه اثر قابل توجهی بر اُفت وزن و کیفیت محصول نداشته است.

در جدول پیش رو میزان تخمین تولید پسته در سال محصولی ۹۹ به تفکیک استان‌ها و مناطق مختلف پسته‌خیز ارائه شده است.

در رابطه با تخمین محصول انجمن لازم است به این نکات توجه شود: **۱** هر ساله مقداری از پسته تر، عمدتاً محصول استان‌های خراسان رضوی و سمنان صرف ترخوری به صورت میوه تازه می‌شود که در مقادیر مندرج در جدول منظور نشده است. **۲** برآورد انجام شده صرفاً نمایان‌گر مقدار تخمین کمیته باغبانی انجمن پسته ایران بوده و احتمال خطا نسبت به مقدار واقعی محصول وجود دارد.

تلاطمات بازار نهاده‌های کشاورزی

دبیرخانه انجمن پسته ایران

موضوع نهاده‌های کشاورزی علی‌الخصوص نهاده‌ای مثل سم، موضوع بسیار مهمی است. در باغداری پسته تلاش می‌کنیم تا با کمک سم، محصول را از گزند آفات مختلف حفظ کنیم و برداشت اقتصادی داشته باشیم، حال اینکه مواد غذایی که خودمان می‌خوریم یا برای سایر انسان‌ها تولید می‌کنیم تا بخورند و آنچه در محیط زیست و باغ در معرض آن قرار می‌گیریم، می‌تواند حاوی سموم کشاورزی پرخطر و غیراستانداردی باشد که جان افراد را تهدید کند. موضوعی که شاید خیلی چشم‌مان را به روی آن بسته‌ایم. بنابراین، آنچه درباره سموم از منظر تولید محصولات کشاورزی اهمیت پیدا می‌کند، قیمت و موجود بودن آنها و همچنین کیفیت چه به لحاظ اثرگذاری روی آفات و چه اثرات زیست‌محیطی است. این موضوع درباره نهاده‌ای مثل کودهای کشاورزی نیز تا حدی معنا پیدا می‌کند. چندی پیش در بخش خبری شبکه یک صدا و سیما گزارشی درباره سموم کشاورزی، قیمت، وضعیت تولید و مسائل مربوط به واردات آن ارائه شد. در این بسته خبری، عمدتاً به موضوع سم از زاویه تولید داخلی سموم در سال جهش تولید

نهاده‌های کشاورزی و تلاطمات این روزهای بازار آن تا حدی که ظرفیت این شماره از ماهنامه اجازه می‌دهد، بپردازیم. در ادامه، مشروح گزارش صدا و سیما آمده و پس از آن چند گفت‌وگوی مفصل با امین فرحبخش کارشناس کشاورزی، رضا اردکانیان عضو باغدار انجمن پسته ایران از منطقه خراسان و محمدعلی جعفریان مدیرعامل شرکت تعاونی احمد آباد انار در این رابطه انجام شده تا با دیدگاه‌های ایشان درباره وضعیت بازار سم و کود در مناطق پسته‌خیز آشنا شویم.

تأکید شده بود و گزارشگر از تولیدکنندگان داخلی سموم، فروشندگان، دست‌اندرکاران دولتی و تعدادی از کشاورزان مطالبی تهیه کرده بود. اما این گزارش سوالات بسیاری را در این‌باره نه تنها از جنبه تولید داخل، ارزیابی و ارزیابی، بلکه از جنبه کارشناسی برمی‌انگیزد و به نظر نمی‌رسد موضوع به این سادگی باشد! و شاید نیاز باشد دید همه جانبه‌ای به ابعاد مختلف آن در جهت تسهیل مشکلات داشته باشیم. این گزارش بهانه‌ای شد تا به زوایای پیدا و پنهان بازار

می‌رود و در خصوص سم اکسی کلرور مس می‌گوید: «انواع وارداتی همین سم که ابزار تولیدش در داخل مهیا است با گشتی در بازار یافت می‌شود.»

کارشناس فنی یکی از شرکت‌های تولیدکننده سم درباره تولید این سم در کشور توضیح می‌دهد: «چهار تا شرکت این را وارد کردند که ما در اینجا خودمان توانایی تولید تکنیکال‌ش را داریم، به مقدار نیاز سالانه کشور، حتی می‌توانیم مازادش را صادر کنیم.»

تولیدکننده سم اما مدعی می‌شود: «ما مس را با قیمت ۶٫۵ دلار صادر می‌کنیم و در کشور هند همین فرآوری که ما روی آن انجام می‌دهیم را انجام می‌دهند و دوباره به ما پس می‌دهند و محصولی تولید می‌کنند که ارزش مس آن چیزی حدود ۱۰ دلار است.»

سپس گزارشگر این‌طور ادامه می‌دهد: «گویی این اتفاقات در جهت مخالف تولید داخل در حال پیشروی است. فراموش نشود که میزان مس مصرفی در این سم به دوپست تن در سال می‌رسد.»

رئیس نظام صنفی کشاورزی کشور، محمدشفیع ملک زاده در تأیید صحبت گزارشگر می‌افزاید: «متأسفانه به جای اینکه به فکر تولید کالا در داخل باشیم و به فکر اشتغالمان باشیم و ظرفیتش را داریم که در داخل بتوانیم تولید کنیم، ولی متأسفانه عده‌ای افراد خاص وجود دارند، خیلی راحت و بدون دردسر هر

تولید سم در سال جهش تولید

به روایت رسانه عمومی

مشکل داریم. اما اگر کسانی بخواهند در تولید مواد تکنیکال و تهیه سم نهایی قابل مصرف ورود کنند، ما تمام قد از آنها حمایت خواهیم کرد.»

در ادامه گزارشگر به یکی از کارخانجات تولید سم در قزوین می‌رود تا با یکی از فعالیت‌های این واحد، که برای تولید صفر تا صد سمی پر مصرف تلاش می‌کند، اطلاعاتی را کسب کند.

تولیدکننده سم داخلی: «ما در این جا سمی را تولید می‌کنیم که یک نوع قارچ‌کش بسیار کم خطر است. این سم خاص چون ماده اولیه‌اش از مس است و ما در کشورمان معادن غنی مس وجود دارد، این امکان وجود دارد که بدون نیاز به هیچ‌گونه وارداتی این سم را کامل در داخل کشور سنتز و تولید کنیم. اما متأسفانه پارسال آنقدر سم آماده وارداتی از این محصول وارد کشور شده که ما این ظرفیت بزرگ را نمی‌توانیم استفاده کنیم.»

سپس گزارشگر به بازار سم و آفت‌کش

گزارشگر: «جدال نفس‌گیر تولید داخل با واردات، این بار در سم کشاورزی! درحالی‌که ظرفیت تولید سم در کشور بیش از نیاز داخلی است و می‌توان بخشی را صادر کرد، واردات سم، خود سمی شده‌است برای فن‌آوران و تولیدکنندگان کارکشته سم. در این بین، این کشاورز است که سرش بی‌کلاه می‌ماند و همین سم وارداتی هم گران به دستش می‌رسد و البته در یک چرخه چند مرحله‌ای هزینه‌اش را مصرف‌کننده نهایی محصول می‌پردازد. چرا جایی که توان تولید داخل وجود دارد، واردات بی‌مهابا هم تاخت و تاز می‌کند؟»

۳۵ درصد از سموم مصرفی کشاورزان وارداتی است و حدود ۶۵ درصد در داخل کشور تولید می‌شود، البته با واردات تکنیکال یا همان مواد اولیه! اما چرا تولید سم در کشور باید تا این حد وابسته به آنور آب باشد؟»

رئیس سازمان حفظ نباتات کشور، کیخسرو چنگلویایی: «ما در تولید تکنیکال

چیزی را که می‌خواهند وارد می‌کنند؛ در رابطه با سموم محصولات هم به همین شکل شده.»

گزارشگر در مورد وضعیت واردات مواد اولیه سموم تولیدی داخل کشور و سمومی که کامل از خارج وارد می‌شوند این‌گونه عنوان می‌کند: «در سوی دیگر انواع سمومی قرار دارند که پای تأمین ارز نیمایی برای واردات مواد اولیه شان لنگ است.»

تولیدکننده سم در این باره توضیح می‌دهد: «یک نوع سم مایع حشره‌کش هست- کلروپریفوس- که بسیار هم پر مصرف است، ظرفیت خیلی بالایی هم دارد، ولی به دلیل محدودیتی که در واردات مواد اولیه داریم به دلیل عدم تأمین ارز، چهار تا از این خط را در سالن داریم، متأسفانه الان فقط یک خطش را فعال کردیم.»

رئیس انجمن تولیدکنندگان سموم، مسعود گیل آبادی این چنین ادامه می‌دهد: «خیلی از کارخانجات به دلیل عدم تخصیص و تأمین ارز الان بین ده تا پانزده درصد از ظرفیت را دارند کار می‌کنند؛ بعضی‌ها هم واقعاً تعطیل شدند.»

و گزارشگر عنوان می‌کند: «جالب آنجاست که برای واردات محصولات نهایی گویی ساده مهیاتر است.»

رئیس سازمان حفظ نباتات کشور، کیخسرو چنگلوایی در مورد واردات سموم آماده مصرف می‌گوید: «در سامانه اطلاعات را ثبت می‌کنند، مدارکش را بررسی می‌کنند، تیک نهایی را ما می‌زنیم و از طریق وزارتخانه به بانک مرکزی اعلام می‌شود و بقیه کارشان را تا دریافت ارز انجام می‌دهند.»

کارشناس فنی شرکت تولیدکننده سم درباره سمومی که امکان تولید آنها در کشور با واردات مواد اولیه وجود

دارد چهار قوطی سم آبامکتین را نشان می‌دهد و می‌گوید: «این دو تا از هند هست که باز وارداتی هست و این دو تا هم تولید داخل هست، از دو تا شرکت مختلف، که نشان می‌دهد آبامکتین به صورت محصول آماده وارد شده، اینها تکنیکالشان وارد شده و در ایران تولید شده. وقتی ما توانایی این را داریم که در اینجا فرموله بکنیم چرا باید آماده برداریم بیاوریم داخل کشور؟!»

سپس رئیس سازمان حفظ نباتات تصریح می‌کند: «اصل تولید تکنیکال است، شما بخواهید تکنیکال بیاورید و اینجا بخواهید فرموله‌اش کنید می‌شود مثل بقیه، پس این چه تولید داخلی است؟!»

رئیس انجمن تولیدکنندگان سم در پاسخ به صحبت رئیس سازمان حفظ نباتات می‌گوید: «تکنیکال‌ها را که وارد می‌کنیم به عنوان مواد اولیه اصلی، یک چیزی حول و حوش ۴۰ تا ۵۰ درصد ارزی خواهد داشت، بقیه‌اش را داریم در داخل کشور از پتروشیمی‌ها می‌گیریم و مواد اولیه و ملزومات بسته‌بندی، کارگری، هزینه کارگری را از اینجا تعیین می‌کنیم. چه دلیلی دارد سوبسید و ارزی را که اینجا خود بانک مرکزی الان دارد با مشکل تأمین‌اش می‌کند و دولت برای تأمین‌اش در مضیقه هست را بدهد به هندی که دارد واردش می‌کند.»

گزارشگر آمار می‌دهد: «همین سال گذشته حدود ۱۸۰ میلیون دلار صرف واردات سموم آماده شده است.»

تولیدکننده سم مدعی است: «اگر به جای اینکه سموم آماده وارد می‌کردیم، فقط ماده اولیه‌اش را وارد می‌کردیم و بقیه‌اش را اینجا فرموله می‌کردیم چیزی حدود ۵۰، ۶۰ میلیون دلار در سال ۹۸ می‌توانست صرفه جویی ارزی اتفاق بیافتد. آن مقدار درخواست تخصیص ارزی

که در حال حاضر سمت بانک مرکزی هست از سمت تولیدکنندگان سموم کشور کمتر از سی، چهل میلیون دلار است.»

گزارشگر در حمایت از تولید داخل می‌گوید: «این یعنی اینکه حالا منابع کشور نه تنها صرف بومی کردن تولید سموم، بلکه صرف واردات می‌شود.»

محمد بازرگان، مشاور نظام صنفی کشاورزی: «ما امروز افرادی را در کشور داریم که در سطح دنیا حرف برای گفتن دارند. این که چرا این اتفاق نمی‌افتد به دلیل عدم حمایت است و اینکه این واردات سموم حتی می‌شود گفت جلوگیری می‌کند از اینکه بتوانیم این دانش را بومی کنیم.»

گزارشگر ادامه می‌دهد: «همه اینها در نهایت بازار سم مصرفی کشاورزان را گاه و بی‌گاه مسموم می‌کند. از یک سو نوسان قیمت‌ها و از سوی دیگر نیازهایی که برطرف نمی‌شود.»

دو نفر کشاورز این چنین طرح موضوع می‌کنند: «تعاونی که تا پارسال به ما سم می‌داد، می‌گوید امسال سم نداریم. سم کشاورزی مناسبی که بتوان با آن آفات را کنترل کرد، وجود ندارد.»

گزارشگر در پایان چنین عنوان می‌کند: «در هر صورت در سال جهش تولید انتظارات مبنی بر قرار گرفتن منابع در راستای تولید داخلی است و نه واردات محصولاتی که امکان تولید آن در داخل وجود دارد. تولید داخل به معنای ایجاد اشتغال است. تولید داخل به معنی چرخش چرخ‌های اقتصاد کشور به نفع مردم کشور است، حتی اگر مواد اولیه این تولید وارداتی باشد. و حالا در برابر تصمیم‌گیران دو گزینه وجود دارد، حمایت از تولید داخل یا حمایت از واردات!»

گفت‌وگو با امین فرحبخش، عضو هیئت امنای انجمن پسته ایران و کارشناس کشاورزی

هزار توی کیفیت و قیمت سموم کشاورزی

آقای فرحبخش! نهاده‌های کشاورزی مثل سم و کود در ایران از چه طریق تأمین می‌شوند؟

به‌طور کلی، نهاده‌های کشاورزی اکثراً از طریق بخش خصوصی تأمین می‌شوند. تخمین زده می‌شود اندازه بازار نهاده‌های کشاورزی وارداتی و تولید داخل ایران مجموعاً چیزی حدود ۱ میلیارد دلار است. تقریباً ۲۵۰ میلیون دلار از این مقدار، ارزش بازار سموم کشاورزی است.

در مورد کود آمار دقیقی از میزان واردات و تولید داخل ندارم؛ چون تنوع کودی بالا است؛ بعضی از کودها وارداتی و بعضی از آنها تولید داخل هستند. اگر اجازه دهید من بیشتر روی موضوع سم تمرکز کنم.

شمای کلی تولید سم در کشور را چطور می‌بینید؟

ابتدا ما باید یکسری تعاریف را در مورد سموم بدانیم. اولین تعریف اصطلاح سموم جنریک است؛ یعنی سمومی که پتنت (حق ثبت اختراع یا حق امتیاز) آن تمام شده و در جاهای مختلف دنیا آن را تولید می‌کنند؛ ماده مؤثره اکثر این سموم نیز در هند و چین تولید می‌شوند. سهم بازار سموم جنریک در ایران ۹۳ درصد است. دومین تعریف سموم R&D است؛ یعنی سمومی که شرکت‌های دارای تحقیق و توسعه تولید می‌کنند و معمولاً پتنت دارند. این سموم در حوزه سموم با تکنولوژی بالا دسته‌بندی می‌شوند؛ تولیدکننده این سموم شرکت‌هایی از قبیل بایر، سینجنتا، بی. ای. اس. اف. و داو و دوپونت هستند. تعداد شرکت‌های R&D از تعداد

انگشتان دو دست کمتر است و روز به روز هم کمتر می‌شود، چون بعضی از آنها دارند با یکدیگر ادغام می‌شوند. سهم بازار ایران از کل سموم R&D در حال حاضر تقریباً ۷ درصد است.

از ۹۳ درصد سموم جنریک در بازار ایران، ۶۰ درصد تولید داخل است و ۴۰ درصد آن وارداتی است.

یعنی ما توان تولید ۶۰ درصد از سموم جنریک را در داخل کشور داریم؟!

تولید داخل عموماً بر پایه فرموله کردن مواد مؤثره وارداتی از کشورهایی مثل چین و هند است که عمدتاً تولیدکننده مواد تکنیکال هستند. این سموم در کشور بسته به نوع سم و نوع فرمولاسیون، فرموله می‌شوند. اگر بخواهم دقیق‌تر توضیح دهم، تولید ماده مؤثره سموم جنریک در خارج از ایران انجام می‌شود به جز یک یا دو محصول مثل اُکسی کلرور مس - سپس این مواد به کشور وارد می‌شوند و اینجا با یکسری مواد همراه مخلوط و سم نهایی فرموله یا به اصطلاح تولید می‌گردد.

پس عملاً وقتی ما می‌گوییم تولید سم در ایران، یعنی فقط بحث فرمولاسیون سم در کشور است! چرا باید اینقدر سم تولید و وارد شود؟

بله درست است. اگر بخواهم در مورد اهمیت سموم دفع آفات نباتی بیشتر توضیح دهم، باید بگویم که طبق آمار، هر یک واحد آفت‌کش از نابود شدن ۴۳،۵ واحد محصول کشاورزی جلوگیری می‌کند؛ یعنی با واردات ۲۵۰ میلیون دلار سم کشاورزی از ایجاد خسارتی معادل ۱۱،۳ میلیارد دلار به محصولات کشاورزی

جلوگیری می‌شود.

چرا ماده مؤثره سموم در داخل کشور تولید نمی‌شوند؟

دلیلش این است که ما تکنولوژی آن را نداریم. در ایران روی این مسئله کار نشده و اصولاً تولید سم دانشی است که در طی سال‌ها تحقیق و تجربه در صنایع شیمیایی به دست می‌آید. البته در ایران شرکت‌هایی هستند که می‌توانند یک یا دو مولکول ساده را تولید کنند، ولی توانایی تولید مولکول‌های پیچیده در ایران نیست.

الان دغدغه‌ای که در این حوزه وجود دارد دقیقاً چیست؟

از دید من واردات نهاده‌های کشاورزی، واردات تکنولوژی است. طبق آمار جهاد کشاورزی، سالانه در ایران تقریباً ۱۰۰ میلیون تن محصول کشاورزی تولید می‌شود که ارزش تقریبی آنها جمعاً ۸۰ میلیارد دلار است. باید مسئله را این‌طور ببینیم که کدام یک از این دو بیشتر اهمیت دارند: ۸۰ میلیارد دلار کل تولیدات کشاورزی کشور یا ۲۵۰ میلیون دلار سم کشاورزی؟

ما برای حفظ این تولید بزرگ که ۸۰ میلیارد دلار ارزش دارد نیازمند واردات سموم، بذور یا بعضی از کودها هستیم که به عقیده من به این موارد باید به عنوان واردات کالا. طبیعتاً در این بین، سم نقش حیاتی‌تری دارد؛ چون پیچیدگی‌های تولید بالاتری دارد.

کشف مولکول سموم R&D هزینه‌های تحقیق و توسعه خیلی زیادی دارد و معمولاً بیش از ۱۵ تا ۲۰ درصد از کل درآمد این شرکت‌ها صرف تحقیق و توسعه می‌شود.

علاوه بر حفظ محصولات کشاورزی توسط سموم، مسئله سلامتی انسان و محیط زیست نیز اهمیت دارد.

دغدغه امروز این است که با ورود وزارت صمت به این قضیه و کمرنگ شدن نقش سازمان حفظ نباتات که یک سازمان کاملاً تخصصی و متولی این امر است، نگاه فنی نسبت به این موضوع حذف شده است و در نتیجه خیلی از مسائل مهم ما فدای تصمیم‌گیری‌های غیرکارشناسی می‌شود.

به نظر من، اگر نگاه فنی به این مسئله برداشته شود، کل تولید کشاورزی ایران ضربه می‌خورد و تولید محصولات کشاورزی در داخل تحت تأثیر قرار می‌گیرد، چون بسیاری از تولیدات استراتژیک ما مثل تولید گندم و ذرت وابسته به واردات سموم و یا بذور است. دغدغه دیگر این است که واردات سموم کشاورزی و بذور بسیار سخت شده، چون تراکنش‌های مالی باید از کانال‌های مختلف انجام شود، اینکه بعضی از شرکت‌های صاحب برند که سموم R&D تولید می‌کنند و سهم بسیار کمی از بازار سم ما را در دست دارند، در شرایط تحریم در ایران مانده‌اند، غنیمت است.

چه غنیمتی است؟! مگر ما خودمان نمی‌توانیم مواد موثره سموم جنریک را فرموله کنیم و نیازی به حضور نمایندگی این شرکت‌ها در کشور نداشته باشیم؟

وقتی از نظر فنی به این قضیه نگاه کنیم، می‌بینیم موضوع نسبت به آنچه شما می‌گویید متفاوت است. به‌طور مثال، واردات یک نوع سم به نام آبامکتین ممنوع شده است. آبامکتین از باکتری‌های مختلفی ترشح می‌شود و از سوش‌های مختلف باکتری به نام استریپتومایسیس استخراج می‌شود. اما فرق سوش‌های مختلف آن چیست؟! در کیفیت آنها برای کنترل آفت و میزان خطرناک بودن آن برای انسان! سوش‌های ارزان‌تر خاصیت سقط جنین دارند.

متأسفانه، اکثر سموم آبامکتینی که داخل ایران مصرف می‌شود از سوش‌های ارزان قیمت آن باکتری است که خاصیت سقط جنین هم برای انسان و هم دام دارند. این موضوعی است که شاید به آن اهمیت داده نشود، ولی وقتی در مقیاس کلی از نظر سلامت بسنجیم اهمیت پیدا می‌کند.

ببینید! آیا من تیتروار دغدغه‌هایی را که مطرح کردید درست متوجه شده‌ام؟ ورود غیرکارشناسی وزارت صمت و کمرنگ شدن جایگاه سازمان حفظ نباتات، مشکلات مربوط نقل و انتقالات بانکی و وجود سموم بی کیفیت.

بله، درست است. البته مورد آخر لزوماً به این معنا نیست که سموم جنریک سموم بی‌کیفیتی هستند. منظور بنده بیشتر راجع به اهمیت نگاه

فنی به موضوع بود و اینکه با یک چوب نمی‌شود همه را راند؛ یعنی بگوییم برای حمایت از تولید داخل، مثلاً باید واردات سموم را متوقف کرد.

آیا واقعاً توقف واردات سموم هم در دستور کار است؟

نگاه سازمان حفظ نباتات نسبت به این قضیه یک نگاه کارشناسی است. این سازمان طی چند سال گذشته چندین سم را از سبب واردات و تولید حذف کرده که این امر در راستای بهبود سلامت و برخورداری از سموم کم‌خطرتر بوده است. طبیعتاً این سموم حذف شده، جایگزین داشتند. این نوع نگاه فنی قابل تقدیر است. ولی اگر بخواهیم فقط در راستای حمایت از تولید داخل، واردات سموم فارغ از اینکه هر کدام از این سموم چه نکات فنی دارند، چه خاصیتی دارند، کجا استفاده می‌شوند و چه اهمیتی دارند را ممنوع کنیم، به نظر من مسئله‌ساز خواهد بود.

اخیراً بنا بر تصمیم وزارت صمت در راستای حمایت از تولید داخل، واردات خیلی از سموم ممنوع شده یا وارداتش دارد به سختی انجام می‌شود، این مسئله آسیب‌زاست.

این ممنوعیت به این دلیل بوده که این حجم از واردات ارزبری دارد! اگر سموم باکیفیت نداشته باشیم، اگر کود باکیفیت نداشته باشیم، اگر بذور باکیفیت نداشته باشیم، در نتیجه تولید کشاورزی کشور پایین خواهد آمد و ممکن است مجبور به واردات گندم و ذرت و شکر و غیره شویم که این واردات ارزبری بیشتری خواهد داشت.

تقریباً نزدیک به ۶ میلیون هکتار گندم در کشور داریم که از این ۶ میلیون هکتار، ۲ میلیون هکتار گندم آبی است. اگر علف‌کش باکیفیتی برای این محصول وجود نداشته باشد، تولید گندم تحت تأثیر قرار می‌گیرد و مجبور به واردات گندم خواهیم شد. یعنی یک صرفه‌جویی در واردات، باعث بروز ضرر چندین میلیارد دلاری می‌شود!

افزایش قیمت به دلیل ممنوعیت واردات بعضی از سموم است یا دلیل دیگری دارد؟

افزایش قیمت به دو دلیل است؛ تا قبل از سال ۹۸ کلیه سموم همراه با اکثر بذر زراعی مثل ذرت و چغندر قند و همچنین برخی از کودهای استراتژیک، ارز دولتی ترجیحی می‌گرفتند؛ یعنی ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی برای واردات دریافت می‌کردند. از اواخر سال ۹۸ به مدت تقریباً هفت ماه تخصیص ارز به نهاده‌های مشمول ارز دولتی ممنوع شد؛ یعنی هیچ وارداتی از اواخر سال ۹۸ تا اواسط سال ۹۹ انجام نشد و در مردادماه ۹۹ اعلام شد که از این به بعد ارز با تعرفه نیمایی تخصیص داده خواهد شد؛ یعنی نرخ ارز دریافتی واردکنندگان سموم، یک‌دفعه از ۴ هزار و ۲۰۰ تومان به حدود ۲۰ هزار تومان رسید! علاوه بر این، بالا رفتن نرخ ارز آزاد باعث افزایش نرخ نیمایی نیز شد. این دو موضوع باعث شده که قیمت سموم در طی یک بازه تقریباً ۷ ماهه، حدود ۵ تا ۶ برابر افزایش پیدا کند.

فکر می‌کنید این افزایش قیمت چه اثری بر تولید پسته بگذارد؟

به تبع، تولید پسته هم تحت تأثیر قرار می‌گیرد، افزایش قیمت نهاده‌ها باعث افزایش هزینه‌های تولید پسته می‌شود، ولی پسته جزو معدود محصولات کشاورزی است که خوشبختانه قیمتش همگام با قیمت دلار است. در مقایسه با سایر محصولات کشاورزی، این افزایش قیمت نهاده‌ها خیلی خودش را در هزینه‌های تولید پسته نشان نمی‌دهد.

پس ابراز نگرانی باغدارهای پسته از کجا ناشی می‌شود؟

وقتی هزینه‌های معیشتی کشاورز بالا برود و از آن طرف قیمت نهاده‌ها ۵ برابر بشود و چشم‌انداز قیمتی پسته نامشخص باشد، طبیعتاً نگرانی به وجود می‌آید.

حال حاضر دوباره شاهد قاچاق سموم به داخل کشور و از آن مهم‌تر تولید محصولات تقلبی در داخل کشور هستیم. **در این شرایط کشاورزان باید چکار کنند؟**

مطمئناً افزایش قیمت‌ها باعث می‌شود که کشاورزان دقت نظر بیشتری در انتخاب نهاده‌ها داشته باشند و محصولات با کیفیت بالاتری را انتخاب کنند. کشاورزان برای برخورداری از انتخاب آگاهانه‌تر ناچارند به کارشناسان مراجعه کنند و این مسئله در نهایت باعث شکل‌گیری رقابت و متعاقباً بالا بردن سطح کیفی محصولات می‌شود. **در سال‌های اخیر باغداران از کیفیت سموم راضی نبودند و برای مبارزه با آفت مهم پسیل پسته سراغ گوگرد رفتند و امروز می‌گویند ما از گوگرد راضی هستیم. نظرتان در این مورد چیست؟**

بخش مهمی از نتیجه نگرفتن از مصرف سموم و نارضایتی کشاورزان به دلیل عدم استفاده صحیح از روش‌های سم‌پاشی است. طبق یک تحقیق، کارایی یک سم بیش از ۷۰ درصد به عملکرد کشاورزان در روش استفاده از سم بستگی دارد. به‌طور کلی، سم‌پاشی موفق تحت عواملی از قبیل: تشخیص آستانه اقتصادی مبارزه، زمان مناسب برای سم‌پاشی علیه آفت، درجه حرارت، کیفیت آب مورد استفاده، رعایت دوز توصیه شده و تنظیم دستگاه‌های پاشش است.

از طرف دیگر، کشاورزان طی سال‌های گذشته به این قبیل سوبسیدها عادت کرده‌اند و کشاورز خودش را با شرایط بازار آزاد عادت نداده است. اگر افزایش قیمت‌ها به مرور اتفاق افتاده بود یا در شرایط اقتصادی بهتری رخ می‌داد شاید خیلی بهتر قابل هضم بود. اگر این سوبسیدها خیلی وقت پیش حذف می‌شدند یا اگر از ابتدا وجود نداشتند، به کشاورز شوک وارد نمی‌شد و یا می‌توانست افزایش هزینه‌ها را بهتر مدیریت کند. در گذشته، شرکت خدمات حمایتی کشاورزی سموم را با سوبسید عرضه می‌کرد، این سوبسیدها عاملی برای مصرف بی‌رویه سموم در آن دوران بودند و می‌توان طغیان برخی از آفات را ناشی از سم‌پاشی‌های بی‌رویه در آن زمان دانست.

پس خیلی هم بد نبوده که ارز ترجیحی برداشته شد؟! دیر یا زود این اتفاق می‌بایست می‌افتاد، ولی اگر زودتر اتفاق افتاده بود و کشاورز توانسته بود خودش را تطبیق دهد، خیلی راحت‌تر می‌توانست تاب بیاورد.

افزایش قیمت‌ها روی کیفیت سموم هم اثر داشته؟

به‌طور کلی، خیر. اما در زمانی که ارز ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی وجود داشت، قاچاق سموم کشاورزی به داخل کشور به شدت کم شده بود، چون قیمت سموم در خارج از ایران به مراتب بیشتر از قیمت داخلی آن بود، ولی در

می‌آید. ولی اینکه این مولکول با کیفیت باشد یا نباشد، کاملاً به شرکت تولیدکننده آن بستگی دارد، یک سم چینی یا هندی لزوماً به دلیل جنریک بودن بی کیفیت نیست.

معمولاً چندین سطح قیمتی وجود دارد، به این دلیل که ممکن است درصد خلوص ماده مؤثره و نوع مواد همراه یک نوع سم با هم فرق داشته باشند. ولی اینکه یک سم کشاورزی داخل ایران تولید شده یا از خارج از کشور آمده، به‌طور مطلق نشان دهنده درجه کیفی آن کالا نیست.

آیا روی قیمت نظارت وجود دارد؟

بله، نظارت روی قیمت‌ها وجود دارد. سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و سازمان تعزیرات بر قیمت‌ها نظارت دارند.

قیمت سموم ربطی به سازمان حفظ نباتات ندارد؟

بله، دارد. در واردات سه نهاد نظارت دارند؛ وزارت جهاد کشاورزی و سازمان متبوعش سازمان حفظ نباتات، سازمان گمرکات ایران که محدوده قیمت‌ها را کنترل می‌کند و وزارت صمت و سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان نیز نگاه نظارتی دارند.

از دید شما این نهادها کارشان را خوب انجام می‌دهند؟

من معتقدم سازمان حفظ نباتات یک سازمان تخصصی است و می‌توانیم بگوییم تقریباً دید تخصصی خودش را حفظ کرده است، اما وقتی سازمان گمرکات یا وزارت صمت که دید تخصصی نسبت به یک سم کشاورزی ندارند، راجع به قیمت، واردات یا عدم واردات تصمیم‌گیری می‌کنند، می‌توانند وضعیت را نامطلوب سازند.

مگر جایگاه هر یک از این عوامل در صدور فرامین مشخص نیست تا تصمیمات در تقابل با هم نباشند؟

سازمان حفظ نباتات به عنوان سازمان متخصص این حوزه، نظر خودش را

به‌عنوان مثال، در حوالی رفسنجان مقدار اسیدیته آب کشاورزی تا عدد ۹ هم وجود دارد! این میزان بالای اسیدیته آب، باعث تجزیه سریع برخی از سموم علی‌الخصوص حشره‌کش‌ها می‌گردد. پس می‌توان به اهمیت روش‌های سمپاشی در میزان کارایی یک سم پی برد.

اینکه می‌گویید واردات سموم R&D یعنی واردات تکنولوژی، به ذهن متبادر می‌کند که کشاورز باید گران‌تر بخرد! درست است؟

گران‌تر بودن یک مفهوم نسبی است. در مقام مقایسه، به‌دلیل هزینه‌های تحقیق و توسعه و مهم‌تر از آن به‌دلیل پیچیدگی‌های تولید یک سم جدید با استفاده از مواد همراه متفاوت و با کیفیت بالاتر، این سموم قیمت نسبتاً بالایی دارند. ولی از طرف دیگر، به‌دلیل کیفیت بالاتر و همچنین نحوه اثر گاهاً متفاوت، کارایی بیشتری نیز دارند.

به‌طور کلی، تقریباً ۱۰ درصد از کل فروش یک شرکت R&D صرف هزینه‌های تحقیق و توسعه می‌شود. اینکه یک سم از مرحله کشف مولکول به مرحله تجاری سازی برسد، تقریباً یک پروسه ۱۰ ساله زمان می‌برد و حدود ۳۰۰ میلیون دلار هزینه خواهد داشت.

کیفیت سموم جنریک به لحاظ فرمولاسیون در کشور خوب است؟

تفاوت کیفیت وجود دارد. شرکت‌های تولیدکننده ماده تکنیکال بسیار مختلفی به لحاظ کیفی در دنیا وجود دارد، به واردکنندگان و تولیدکنندگان ایرانی بستگی دارد که از کدام درجه کیفی استفاده کنند. تولیدکنندگان سموم باکیفیت در ایران کم نیستند.

ارزان بودن سموم جنریک در کشور نسبت به سموم R&D به دلیل تولید آنها در ایران است یا کیفیتشان پایین است؟

وقتی پتنت یک مولکول سم تمام می‌شود و آن مولکول را شرکت‌های مختلفی تولید می‌کنند، به‌طور کلی قیمت تولید پایین

اعمال می‌کند، ولی تخصیص ارز از طریق وزارت صمت است و اخیراً نظارت بر ثبت سفارش‌ها هم به وزارت صمت محول شد و این دوباره مشکل ساز می‌شود.

به‌طور کلی آیا هم اکنون مصرف سموم کاهش پیدا کرده؟

طبیعتاً کشاورزان در بسیاری از موارد ناگزیر از مصرف سموم هستند. البته به‌نظر می‌رسد که به‌دلیل افزایش قیمت نهاده‌ها، کشاورزان در انتخاب نوع سموم سخت‌گیرانه‌تر عمل می‌کنند که در نهایت منجر به مصرف بهینه سموم خواهد شد.

روش‌هایی که اخیراً کشاورزها خودشان به کار می‌پندند و از موادی مثل کائولین و گوگرد استفاده می‌کنند روی کاهش مصرف سموم اثر داشته؟

ممکن است اثر داشته باشد، اما الان نمی‌توان با دقت بالایی نظر داد. کشاورزان گاهاً به‌دنبال روش‌های جایگزین هستند و یا اینکه در بعضی مواقع تصمیم می‌گیرند سم‌پاشی را حذف کنند، اما باید عوارض احتمالی طولانی مدت این روش‌ها نیز بررسی گردد.

گفت‌وگو با وحید اردکانیان، عضو باغدار انجمن پسته ایران از منطقه خراسان

گرانی نهاده‌ها و از بین رفتن کشاورزی خرد

صدمه خواهد خورد.

اگر این افزایش قیمت به صورت پلکانی اتفاق افتاده بود، کشاورز بهتر می‌توانست در مورد استفاده از مواد جایگزین یا روش‌های دیگر تصمیم بگیرد تا مقدار تولیدش کاهش نیابد. با افزایش ناگهانی قیمت نهاده‌ها اولین پارامتری که کشاورز را تحت تأثیر قرار می‌دهد که از سم و کود استفاده نکند، یا نکند و یا به چه مقدار استفاده کند، مسئله اقتصاد است؛ یعنی قیمت نهایی محصول اهمیت پیدا می‌کند، که آیا این قیمت متناسب با هزینه‌هایش افزایش یافته است یا خیر. اگر قیمت محصول هم افزایش یابد و متناسب با هزینه‌ها باشد و تولید همچنان برای کشاورز سودآور باشد، مسلماً سعی می‌کند که نهاده مورد نیاز را به هر شکلی تهیه کند.

شاید هنگامی که سم ارزان باشد، بعضی از کشاورزان سم‌پاشی‌های اشتباه یا غیرضروری انجام دهند، آیا فکر نمی‌کنید این گران شدن ما را

به سمت افزایش بهره‌وری ببرد؟ وقتی شما نهاده‌ای را حذف کردید، یک چیزی را از سیستم خارج می‌کنید، بنابراین باید یک چیزی جایش بگذارید. اگر شما بگویید سم نمی‌زنیم، چون سم گران است، ولی به جای آن شست‌وشوی دیگری را انجام می‌دهید، یا رقمی را می‌کارید که به بیماری قارچی یا آفت مقاوم است، شاید موثر واقع شود. اگر کشاورز نتواند چیزی را جایگزین کند یا آموزش داده نشود که از روش‌های دیگری استفاده کند، کشاورزی

فکر می‌کنید که این افزایش قیمت چه اثری روی کشاورزی ما دارد؟ به نظر من، در رابطه با سموم کار دارد خیلی مشکل می‌شود. کشاورز ما به خصوص در بخش زراعت توانش برای خرید سموم به شدت کم خواهد بود و نمی‌تواند خرید کند و محصولش از بین خواهد رفت، به خصوص اینکه متأسفانه ما مدیریت یا توصیه‌های فنی خیلی کارا هم نداریم.

فرض کنید در یک منطقه بیماری قارچی نیست در نتیجه شما از قارچ‌کش استفاده نمی‌کنید، اما من که دارم آن محصول را در منطقه‌ای می‌کارم که رطوبت بیشتر است و بیماری‌های قارچی وجود دارد باید دو، سه نوبت قارچ‌کش بزنم. با گران شدن قارچ‌کش، نهایتاً قیمت تمام شده محصول من خیلی گران‌تر از قیمت تمام شده محصول شما که قارچ‌کش نزدیدمی‌آید. بنابراین، یک دوگانگی قیمت در بازار پیش می‌آید و اگر مقدار محصول ارزان‌تر در حدی باشد که بتواند نیازهای بازار را تأمین کند، کسی که قارچ‌کش زده به مرور زمان حذف خواهد شد.

وقتی که کودها گران شوند، استفاده از کودها توسط کشاورز کمتر خواهد شد. بنابراین، احتمالاً راندمان و میزان تولید نیز کاهش پیدا خواهد کرد.

به طور کلی، من در مورد وضعیت سموم فکر می‌کنم که با افزایش قیمت سموم چنانچه وضعیت حاد اقتصادی ایجاد شود، کشاورز نمی‌تواند به موقع و به تناسب سم را تهیه کند و بودجه جاریش جوابگو نخواهد بود و محصولش به شدت

آقای اردکانیان! سهم نهاده‌هایی مثل کود و سم در هزینه‌های باغداری شما چقدر است؟

در سیستمی که بنده اداره می‌کنم چون از کودهای حیوانی استفاده نمی‌کنم، سهم هزینه نهاده‌ها نسبت به سایرین پایین‌تر است. در این روش ۲۵ درصد از کل سهم هزینه‌ها مربوط به نهاده‌ها است که با افزایش قیمت‌هایی که امسال اتفاق افتاده فکر می‌کنم حدود ۴۰ درصد از سهم کل هزینه‌ها به نهاده‌ها اختصاص داشته‌باشد. ما سال گذشته خیلی نهاده گران استفاده نکردیم، علتش هم این بوده که من هر سال نهاده‌های مورد نیاز را در سال قبل تهیه می‌کنم؛ در نتیجه، عمدتاً به گرانی سموم یا قارچ‌کش‌ها برنخوردم و سال آینده آمار را خواهم داشت.

الان که قیمت‌ها را می‌گرفتم، قیمت سموم حدود ۵ برابر شده و کودهای مختلف بسته به ایرانی تا خارجی از ۳ برابر تا حتی ۶ برابر افزایش قیمت داشته‌اند.

دلیل این افزایش قیمت چه بوده است؟

در حقیقت دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را از روی سموم حذف کرده‌اند. واردکنندگان برای خرید و واردات این سموم مجبور شدند برونند از سیستم سنا و نیما دلار بگیرند. در حقیقت دلار یارانه‌ای سموم حذف شد و قیمت دلار آزاد شد.

از چه زمانی این اتفاق افتاده؟

من از نهاده‌های گران کمتر خرید کرده‌ام، اما اطلاع دارم که از مردادماه نهاده‌ها با قیمت‌های جدید وارد بازار شده‌اند.

ما از بین خواهد رفت.
**مگر بخش کشاورزی در کشورهای
 که یارانه روی کود و سم شان
 ندارند از بین رفته است؟!**
 نه! از بین نرفته، ولی به سمت دیگری
 حرکت کرده است. البته در بسیاری از
 کشورهای دنیا کشاورزان یارانه دارند.
 این ذهنیت اشتباهی است که بگوییم
 آنها یارانه ندارند، از ژاپن بگیرد تا
 کشورهای اروپایی از یارانه استفاده
 می‌کنند. البته کشورهای اروپایی به
 شدت یارانه‌هایشان را کم کرده‌اند، ولی
 همچنان یارانه دارند.

پس آنها روی نهاده‌هایی مثل سم و کود یارانه دارند؟

روی نهاده‌هایشان نه، ولی شاید روی
 قیمت نهایی فروش محصولات یکسری
 یارانه‌ها را دریافت می‌کنند. عمدتاً
 در سایر کشورها یارانه روی نهاده‌ها
 حذف شده و به سمت بیمه محصولات
 کشاورزی رفته است. چون دیدگاه این
 بوده که با حذف یارانه‌ها، هزینه‌های
 تولید بالا می‌روند و اگر خسارتی مانند
 تگرگ وارد شود و محصول از بین برود،
 هزینه‌های فراوانی به کشاورز تحمیل
 می‌شود که جبران آن آسان نخواهد بود.
 در حقیقت بیمه‌ها با شرایط مطلوبی
 ایجاد شده‌اند و یارانه سم و کود و بذر
 به سمت تقویت زیرساخت‌های بخش
 کشاورزی و بیمه رفته است.

البته، به نظر می‌آید که هر چه ما
 یارانه‌ها را حذف کنیم و نیاز به هزینه
 و سرمایه را در بخش تولید بالا ببریم،
 سیستم به سمت بزرگ مالکی پیش
 می‌رود. درحقیقت، تولیدکننده‌های خرد
 که سرمایه مناسبی برای تهیه نهاده‌ها
 ندارند، ناچاراً کم‌کم حذف می‌شوند و
 سیستم به سمت بزرگ مالکی پیش
 می‌رود. در این شرایط، کسی می‌تواند
 راندمان بگیرد که بتواند از پس هزینه‌ها
 بربیاید و بتواند محصول مناسبی را تولید
 کند.

بزرگ مالکی و خرده مالکی باید حذف
 شود. کشورهایی که راندمان بالایی در
 کشاورزی دارند شاغلین بخش کشاورزی
 کمی دارند و همه بزرگ مالکی شده‌اند.
 اما باید توجه داشت که در کشورهای
 توسعه یافته، صنعت رشد خوبی داشته
 و نیروهای بخش کشاورزی وارد بخش
 صنعت شدند. صنعت این نیروها را جذب
 کرده و مثلاً اگر یک مزرعه با ۲۰۰
 هکتار زمین زراعی و ۵۰ هکتار باغ، ۸
 نفر نیرو دارد، یک کارخانه شاید ۱۰۰ تا
 ۳۰۰ نفر نیرو نیاز داشته باشد. بنابراین،
 زمانی که صنعت توسعه پیدا می‌کند
 می‌تواند برای نیروهای مازاد بخش
 کشاورزی اشتغال ایجاد کند و جوابگو
 باشد و سیستم در تعادل بماند.

معضلی که ما در کشور داریم این است
 که صنعت‌مان نتوانسته رشد کند و
 کارایی ندارد. به نظر می‌رسد، پیشرفت
 ما در صنعت به روابط ما با دنیا بستگی
 دارد و تا زمانی که ما روابطمان را با
 دنیا اصلاح نکنیم این مشکلات سر
 جای خودش باقی خواهند ماند. در این
 شرایط ما باید از آب برای همه چیز
 هزینه کنیم. همه بخش‌ها به نحوی
 وابسته به آب هستند و هر کسی آن را به
 سمت خودش می‌کشد، چه صنعت‌مان
 و چه کشاورزی‌مان. برای تولید غذایمان
 باید کشاورزی و آب را حفظ کنیم. بالاخره

**در همه دنیا رقابت وجود دارد و
 کسانی که ورشکسته می‌شوند از
 گردونه رقابت حذف می‌شوند. حتی
 وقتی بانک ورشکسته می‌شود،
 اعلام ورشکستگی می‌کند و تعطیل
 می‌شود و بانکی که توانایی دارد،
 ادامه می‌دهد. کار تولیدی هم
 جزو مشاغل است، ممکن است
 تولیدکننده ببیند دیگر به صرفه
 نیست و آن را رها کند و سراغ کار
 دیگری برود. مگر تولید در سیستم
 کشاورزی خرده مالکی ایران
 استثنایی دارد؟**

چند نگاه به این موضوع وجود دارد.
 آنچه شما می‌گویید نگاه کلان به
 کشاورزی مدرن است؛ در کشورهایی
 که کشاورزی پیشرفته دارند، فقط ۴
 تا ۵ درصد جمعیت‌شان شاغلین بخش
 کشاورزی هستند. در حالی که در کشور
 ما شاید حدود ۲۵ درصد از کل جمعیت
 در بخش کشاورزی فعالیت دارند. بنابراین،
 می‌توانیم از این منظر نگاه کنیم که
 ما در این بخش با مازاد نیرو مواجه
 هستیم. وقتی درآمد کشاورزی در ایران
 را به جمعیت حدود ۵ میلیونی شاغل در
 این بخش تقسیم کنیم، می‌بینیم سهم
 درآمدی هر یک خیلی کم می‌شود.
 بنابراین، این نگاه کلان می‌گوید ما
 در آینده ناچاراً باید برویم به سمت

فرق اصلی پسته با سایر محصولات این است که قیمت پسته به دلار تعیین می‌شود و متناسب با افزایش هزینه‌ها، قیمت پسته هم افزایش می‌یابد. قیمت محصولات به غیر از پسته معمولاً به ریال است و در نتیجه جوابگوی افزایش هزینه‌های ناشی از تورم نخواهد بود.

تفاوت دیگر این است که به عنوان مثال ذرت گیاهی یک ساله است، ولی من باغ پسته‌ام را که این همه سال برایش زحمت کشیده‌ام به این راحتی رها نمی‌کنم و انتظار دارم که سال‌های سال پابرجا باشد. این تفاوت معنی‌دار است. اما ذرت را چه رهايش کنم و چه برداشتش کنم، کارش تمام است.

آیا امکان تولید تمام کود و سم مورد نیاز کشاورزان در داخل کشور وجود دارد؟ کیفیت و قیمت نهاده‌های تولید داخل چطور است؟ من فکر می‌کنم که با توجه به قیمت دلار در کشور، هرچه را که ما در داخل تولید کنیم مسلماً ارزان‌تر از نوع خارجی آن خواهد بود، مشروط بر اینکه ما علم و تکنولوژی مورد نیاز آن را داشته باشیم. الان شرایط تولید در کشور یک شرایط استثنایی است که هیچ‌وقت برای تولیدکنندگان فراهم نبوده است.

این کار یک دانش فنی و امکانات اولیه نیاز دارد و خیلی خوب است که از این شرایط پیش آمده استفاده شود و تولید در داخل استارت بخورد. در واقع، امروز شرکت‌های کود و سمی که در دنیا دارند فعالیت می‌کنند دارای سابقه بسیار زیاد، سرمایه‌گذاری عظیم و کار تحقیقاتی با پشتوانه بسیار قوی هستند. بنابراین، تولید این نهاده‌ها توسط ما خیلی کار ساده‌ای هم نیست، اما باید کار تولید محصولات داخلی را شروع کنیم.

نهایتاً تمام اینها برمی‌گردد به منافع اقتصادی. برمی‌گردد به مالکیت و منافع اقتصادی! حتی گاهی می‌بینید بعضی از کشاورزهای ما مرزهایشان را هم کشت می‌کنند. نه از بابت اینکه درآمد بیشتری به دست آورند، بلکه از این جهت که بتوانند مالکیت را حفظ کند. بنابراین، در نهایت منافع اقتصادی و حفظ مالکیت باعث شده که هنوز نگاه امیدوارانه به کشاورزی وجود داشته باشد. هر موقع که این نگاه امیدوارانه از بین برود قضیه تغییر می‌کند. ما امسال در خراسان مزارع زیادی از ذرت داشتیم که اصلاً برداشت نشدند و خشک شدند. یعنی آنقدر قیمت پایین بود که حتی جوابگوی هزینه برداشت هم نبود. امسال در خراسان مزارعی داشتیم که کشاورزها زعفران را دیسک زدند، چون درآمدش پاسخگوی هزینه برداشت و پاک کردنش را نمی‌داد.

چه عاملی کشاورزی پسته را سر پا نگه داشته؟

من فکر می‌کنم امیدواری که به آینده وجود دارد پسته را حفظ کرده است. باغدار پسته فکر می‌کند اگر درختش امسال محصول نداد، سال بعد می‌تواند هزینه‌های قبل را جبران کند.

پسته با ذرت و زعفران چه فرقی دارد که کشاورز پسته می‌تواند امیدوار باشد، اما آنها نمی‌توانند؟

دچار یک کلاف سردرگم شده‌ایم. از این موضوع بگذریم! به نظر شما، بحث تقلب‌ها با افزایش قیمت سموم و نهاده‌ها شدت می‌گیرد؟ حتماً زیاد می‌شود. زمانی پول تقلبی چاپ می‌شود به این دلیل است که ارزش دارد و کسی نمی‌رود ۵ هزار تومانی یا ۲ هزار تومانی تقلبی بزند. هر کسی بخواهد تقلب کند، می‌رود چک پول ۱۰۰ هزار تومانی تقلبی چاپ می‌کند. هر چه عدد درشت‌تر باشد امکان تقلبش بالاتر می‌رود.

کشاورز برای حل این مسئله باید چه کار کند؟

روش‌هایی در دنیا معمول است و نیاز نیست ما دوباره چرخ را اختراع کنیم، فقط کافی است ببینیم در سیستم‌های جدید چه کار می‌کنند، ما هم از همان روش‌ها استفاده کنیم. با توجه کردن به توصیه‌ها یا هولوگرام محصولات می‌شود جلوی تقلب‌ها را گرفت. مثلاً فروشگاه‌های نهاده‌ها در سایر کشورها اجازه ندارند سم‌ها و کودها را مستقیم بفروشند، حتماً باید طبق نسخه، فروش انجام شود.

چه عاملی باعث شده که ما با وجود خاک‌های نامناسب برای کشاورزی و با آب خیلی بی‌کیفیت و کم و نهاده‌های گران قیمت، همچنان دنبال شغل کشاورزی باشیم؟

آقای جعفریان! شرکت تعاونی در حوزه نهاده‌های کشاورزی چه کاری انجام می‌دهد؟

در واقع شرکت تعاونی‌ها، سیستم توزیع نهاده‌ها هستند. ما بخشی از کودها را از کارخانه‌های داخلی خرید می‌کنیم؛ یک بخش را مستقیماً واردکننده می‌خریم؛ یکسری از کودها مثل اوره، سولفات پتاسیم و سوپرفسفات را از شرکت خدمات حمایتی وابسته دولت خریداری می‌کنیم.

مجموعه تعاونی‌هایی که در بخش زراعت فعالیت می‌کنند عمدتاً فسفات، پتاس و اوره خیلی زیادی را از طریق شرکت خدمات حمایتی تهیه می‌کنند، منتهی تعاونی ما با گردش مالی سالانه حدود ۳۰ میلیارد تومان، تنها به خرید حدود ۵۰۰ میلیون تومان از کودهای این شرکت اکتفا می‌کند. ما بیشتر کودهای آلی، وارداتی یا ساخت داخل را تهیه می‌کنیم. دلیل این امر این بوده که عمدتاً باغداران در فصل رشد به کودهایی که حلالیت بالایی دارند، روی آورده‌اند. کودهای زمستانی را صرفاً کشاورزانی که می‌خواهند کود حیوانی بدهند استفاده می‌کنند. کشاورزان قبلاً کود سیاه یا ریشه (فسفره و پتاسه) را به روش نامناسبی به خاک اضافه می‌کردند، اما امروز عمدتاً تمایل به مصرف این کودها در منطقه کم‌رنج شده‌است.

گویا اخیراً قیمت نهاده‌ها شدیداً افزایش یافته، چه تغییری و از چه زمانی اتفاق افتاده؟

سموم تقریباً از برج دوازده پارسال افزایش قیمت داشتند؛ چون قبلاً سموم را بر اساس ارز دولتی وارد می‌کردند، اما از زمانی که قرار شد بر اساس ارز نیمایی وارد کنند، شرکت‌ها بر اساس ارز نیمایی سعی وارد نکردند؛ منتهی موجودی انبارها بر اساس نرخ جدید ارز و به قیمت حدود ۵ تا ۶ برابر فروخته شد. حتی بعضی از سموم اصلاً گیر

گفت‌وگو با علی جعفریان، مدیرعامل شرکت تعاونی تولید کشاورزی احمدآباد انار

بار گران قیمت‌ها روی کیفیت و کمیت نهاده‌های کشاورزی

کمتری مواجه شده‌است. خیلی‌ها کوددادن را به دقیقه نود موکول می‌کنند و نهایتاً یک چیزی به همه اراضی‌شان می‌دهند؛ چون جدا از افزایش وحشتناک قیمت کودها، کشاورز وضعیت اقلیم را نمی‌تواند تشخیص دهد که آیا تا برج دو سال آینده ممکن است سرما بزند یا گرما، وقتی دانه‌ها روی درخت شکل گرفت تازه یک امیدواری پیدا می‌کند.

با این افزایش قیمت کودها کشاورزها تحت فشار هستند، اما هنوز پسته نسبت به بعضی از محصولات دیگر مقرون به صرفه است.

آیا این افزایش قیمت روی کیفیت نهاده‌های کشاورزی اثری داشته؟

بله داشته. به عنوان یک نمونه، ما از یک شرکت تولید کود در شیراز خواستیم که به کودش درصدهایی از عناصر میکرو مثل مس و منگنز را که مورد نیاز پسته است اضافه کند. اما یک‌دفعه قیمت هر کیلو مس ۱۰۰ هزار تومان شد. در این شرایط شرکت می‌گوید یا باید کم‌فروشی کنم و مقدار مس را کم کنم تا مقرون به صرفه باشد یا اسم کود را عوض کنم. چون اگر با فرمول قبل بخواهیم تولید کنیم، کشاورز نمی‌تواند استفاده کند. بنابراین، ما مجبور شدیم فرمول را تغییر دهیم. قاعدتاً امسال کشاورز نسبت به سال‌های قبل مجبور است پول بیشتر بدهد، اما کودی که تهیه می‌کند کاهش کیفیت دارد. خصوصاً عناصر میکرو که به شدت در پسته احتیاج است را نتوانستیم در این کود لحاظ کنیم، چون واقعاً قیمتش خیلی بالا می‌رفت. با این

نمی‌آید و قیمت بعضی از سموم که الان مصوب شده و شرکت‌ها دارند می‌فروشند بالای ۵۰۰ هزار تومان است.

عمدتاً محصولات وارداتی بر اساس افزایش قیمت دلار، قیمت‌شان بالا می‌رود، اما دلار که قیمتش پایین می‌آید، قیمت محصول پایین نمی‌آید؛ مثلاً کیسه ۲۵ کیلویی کود اوره فسفاتی که در سال گذشته ۳۵۰ تومان می‌فروختیم، الان حدود یک میلیون تومان شده است.

به همان درصدی که کودهای دولتی افزایش قیمت داشته‌اند، خیلی بیشتر کودهای آزاد افزایش قیمت داشته‌اند. ارز دولتی کلاً از روی سموم در اول سال برداشته شد، کودهای فسفاته و پتاسه که وارداتی بودند نیز ارز دولتی دریافت نمی‌کنند، تنها کود از ته چون تولید داخل بوده هنوز به قیمت قبل است.

فکر می‌کنید این افزایش قیمت چه اثراتی روی کشاورزی پسته داشته باشد؟

خوش‌شانسی ما این است که قیمت پسته نیز افزایش پیدا کرد. اگر با این افزایش قیمتی که روی کودها پیش آمده، قرار بود قیمت پسته ما به قیمت سال ۹۷ یا ۹۶ باشد، اصلاً کشاورزی در پسته مقرون به صرفه نبود. هرچند قیمت پسته به اندازه کودهای وارداتی افزایش نداشته، ولی کشاورز مجبور است همان‌طور که به خانواده‌اش می‌رسد به درختش هم رسیدگی کند، چون همه سرمایه چندین ساله‌اش همین است. ولی من الان احساس می‌کنم که بازار فروش ما نسبت به پارسال با استقبال

شماره آزمایش	مشخصات	K ₂ O sol %	S sol %
۵۶۲۸	جامد	0.054	0.080

نمونه آزمایش کود سولفات پتاسیمی که درصد ناچیزی پتاسیم دارد

شماره آزمایش	مشخصات	N Tot %	P ₂ O ₅ sol %
۵۴۳۹	گرانوله	16.100	non

نمونه آزمایش کود دی آمونیوم فسفات که هیچ فسفری ندارد

مواد اولیه را اعتباری و مدت‌دار بخرند، اما الان شرکتی که مواد اولیه کارخانجات تولید نهاده‌ها را تأمین می‌کرده به صورت اعتباری مواد اولیه نمی‌دهد. همه این مسائل باعث می‌شود که مقدار تولید کاهش پیدا کند و بسیاری از همکاران و کسانی که در کار تولید بودند از این قضیه خیلی ضربه خوردند.

فکر می‌کنید کشاورزان در شرایط گرانی سموم و کودها باید چکار کنند؟

الان قیمت سوپرفسفات ۵۰۰ هزار تومان است؛ اما با توجه به قیمت کود اوره فسفات و نیاز به میزان کم مصرف آن و ارجح بودن استفاده از آن از نظر ماهیت خاک‌های مناطق پسته‌خیز باید کشاورز را متقاعد کنیم که اوره فسفات تهیه کند. اما باید این کود را در زمان درست و به میزان مورد نیاز استفاده کند؛ چون قاعدتاً از اوره فسفات بهره بیشتری می‌گیرد. کشاورزان حتماً باید آزمایش برگ و خاک بدهند، چون وقتی که نتیجه آزمایش را داشته باشند، در واقع انگار نقشه‌راه دارند. وقتی نتیجه آزمایش را نداشته باشند، ممکن است کود اوره فسفات که نیاز نیست را تهیه و استفاده کنند، اما مثلاً کود نیترات کلسیم را که درخت احتیاج دارد، استفاده نکنند.

من متوجه شده‌ام چند وقتی است که کشاورزها به خاطر گران شدن نهاده‌ها دغدغه‌شان این است که چه کودی بدهند و حساب شده عمل کنند. بنابراین، تنها راه این است که از نظر علمی و عملی مقداری حساب شده‌تر نهاده‌ها را در باغشان استفاده کنند.

مثل اینکه اجناس تقلبی هم زیاد شده است؟

اگر کشاورزان حواسشان جمع باشد گرفتار جنس تقلبی نمی‌شود. اولاً اینکه خرید باید از شرکت‌های معتبر انجام شود و حتماً اعتبارسنجی از طریق پرس‌وجو انجام شود. ثانیاً، الان بحث ثبت کودی را داریم که کود باید حتماً ثبت شده باشد. شرکت‌های تولیدی باید به مرکز تحقیقات آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی

حال ما به کشاورز می‌گوییم میکروها را هم جداجدا بگیر و به کود اضافه کن تا آن عملکردی که انتظار دارد برآورده شود.

از نظر مقدار کود در دسترس مشکلی پیش نیامده؟

بعضی از شرکت‌های تولیدکننده به خاطر گرانی مواد اولیه نمی‌توانند سرمایه در گردش‌شان را تأمین و آن را به موقع جمع کنند. بنابراین، این شرکت‌ها تعطیل کردند یا تولیدشان را کاهش دادند.

واضحاً بفرومایید چه اتفاقی افتاده است؟

سال گذشته یک نوع کود را می‌فروختیم که واقعاً کیفیتش خوب بود؛ امسال که پیگیری کردیم گفتند که شرکت تولید نکرده است! دلیلش را پرسیدیم، گفتند چون که قیمت تمام شده‌اش خیلی بالا می‌رود و از طرفی باید سرمایه‌مان را در دست کشاورزان رها کنیم و بعضاً ۴ ماه تا یک‌سال صبر کنیم تا سرمایه برگردد، ما از پس این کار بر نمی‌آییم. آنها گفتند اگر همین پول را در واردات نهاده‌های کشاورزی بگذاریم خیلی به نفعمان است.

نکته بعدی متغیر بودن قیمت‌ها است؛ یعنی ما امروز با یک قیمتی خرید انجام می‌دهیم، دو روز دیگر که می‌خواهیم مجدداً کالا را بخریم تا موجودی‌مان را حفظ کنیم، باید با قیمتی بالاتر از قیمت فروش قبلی خودمان خریداری کنیم!

البته ما فروش نهاده‌ها را در این شرایط متوقف نکردیم. ما طی ۸ ماه اول سال نزدیک به ۳۰ میلیارد تومان فروش داشتیم؛ اگر فروش را متوقف می‌کردیم و قرار بود امروز شروع به فروش کنیم، سرمایه‌مان حدود ۱۰۰ میلیارد تومان بود. ما دنبال یک کار اقتصادی غیرمنصفانه نبودیم، وگرنه می‌توانستیم درب انبارها را ببندیم و بگوییم ما اصلاً جنس نداریم.

در این شرایط بسیاری از شرکت‌های تولیدی بیشتر تمایل پیدا کردند که موادشان را نگه دارند و تولید نکنند. چون با روند فزاینده قیمت‌ها انگیزه‌ای برای مصرف مواد اولیه و تولید نداشتند. بنابراین، این تولیدکنندگان دست روی دست گذاشتند و آنجا نشستند و یک‌دفعه سرمایه‌شان سه، چهار برابر شد! از طرف دیگر، بعضی از کارخانه‌ها در سال‌های گذشته می‌توانستند

چرا شرکت‌ها با تمام ظرفیتشان تولید نمی‌کنند؟

من فکر می‌کنم مقداری بازاریابی‌شان مشکل دارد. اگر سولوپتاسی که از خارج می‌آید کیلویی ۲۰ هزار تومان باشد، وقتی شما بخواهید اینجا تولید کنید همین قیمت درمی‌آید؛ بنابراین، کشاورز شاید احساس کند کود خارجی بهتر است و از آن استفاده کند. واقعاً بعضی از شرکت‌های داخلی کار را خراب کردند و ترکش آن به شرکت‌های دیگر خورد. احساسم این است که شرکت‌هایی که دارند با کیفیت کار می‌کنند، تمام ظرفیتشان مشغول است.

در بحث تولید سم در داخل کشور، خیلی از کارخانه‌های تولیدی با ۵۰ درصد ظرفیت دارند کار می‌کنند، چون واردات سم آماده مصرف خیلی زیاد شده بود. وقتی سم چینی آماده مصرف وارد می‌شود، بعضی از تولیدکنندگان داخلی می‌رفتند سم آماده می‌آوردند؛ چون این‌طوری نانش بیشتر بود تا تولید کردن. ولی اخیراً چون کلاً واردات سم آماده ممنوع شده، شاید اینها هم بتوانند به تولید خودشان برگردند.

آیا کیفیت سموم داخلی مشکلی ندارد و ما می‌توانیم

تولید همه کودها و سموم را در داخل داشته باشیم؟

ما در تولید کودها فقط محدودیت در تهیه بعضی از مواد اولیه داریم.

در تولید بعضی از سموم، با توجه به اینکه هنوز حق امتیاز آن برای شرکت تولیدکننده محفوظ است و ماده تکنیکال‌ش در اختیار خودشان است، در واقع ما با محدودیت حق معنوی ماده تکنیکال مواجه هستیم. همچنین، ماده تکنیکال بسیاری از سموم تولید داخل نیز در داخل کشور ساخته نمی‌شوند. شاید حدود ۹۰ درصد از تکنیکال سموم از خارج از کشور وارد می‌شود و در داخل فقط فرموله می‌شوند. اما کیفیت سموم فرموله شده در داخل خیلی تفاوتی با آنچه در خارج تولید و به‌صورت سم آماده مصرف وارد کشور می‌شود، ندارد.

در مورد کیفیت کودهای تولید داخل در مقایسه با آنچه وارد می‌شود باید گفت که خیلی تفاوتی ندارند و بستگی به شرکت تولیدکننده دارد که با چه کیفیتی آن را بسازد. همان‌طور که جنس با درجات کیفی مختلف در ایران تولید می‌شود، محصولات تولیدی در چین هم به همین شکل هستند؛ بستگی دارد تجار چه کودی و با چه کیفیتی وارد کنند. بعضی از کودهای خارجی بسیار بی‌کیفیت هستند در عوض بعضی از کودهای تولید داخل واقعاً باکیفیت و با نوع خارجی آن قابل رقابت هستند.

بروند و حتماً ثبت کودی بگیرند. اگر محصول شرکتی ثبت کودی نداشته باشد، قابل قبول نیست. ثالثاً، حتماً نهاده‌ها باید آزمایش شوند که ما این کار را انجام می‌دهیم. مخصوصاً محصول شرکت‌هایی که برای اولین بار می‌خواهیم با آنها قرارداد ببندیم را حتماً آزمایش می‌کنیم. البته ما پرسشنامه‌هایی طراحی کرده‌ایم تا بازخورد عملکرد کودی که به کشاورز فروخته‌ایم را نیز داشته باشیم.

سموم را می‌توان آزمایش کرد؟

در مورد سموم به نظارت سازمان حفظ نباتات بسنده می‌کنیم، یعنی اگر شرکت مجوز داشته باشد کافی است. ما اگر در مورد سمی شک داشته باشیم، خودمان نمونه را برای آزمایش به سازمان حفظ نباتات می‌فرستیم. متأسفانه، آزمایش سموم هم هزینه‌بر است و هم خیلی قابل دسترس نیست.

شرکت تعاونی شما به سمت تولید کود نرفته است؟

اگر خدا بخواهد امسال قرار است این کار را انجام دهیم.

چرا می‌خواهید وارد حوزه تولید شوید؟

دو علت دارد؛ یکی اینکه سهام‌دارانی داریم که سرمایه حیران زیادی دارند که می‌توانند با آن سرمایه‌گذاری کنند. دلیل دوم این است وقتی خودمان تولید کنیم بهتر می‌دانیم چه محصولی تولید کنیم و از کیفیت آن مطمئن می‌شویم. به نظر می‌آید وقتی بتوانیم کودی را که مواد اولیه‌اش را داخل خاک خودمان داریم تولید کنیم، قیمت ارزان‌تر و از کیفیت آن مطمئن‌تر خواهیم بود. من یک کالایی را خریدم، گفتند آلمانی است و برگ سبز نشان شما می‌دهیم؛ وقتی آمد دیدیم نوشته ساخت شرکتی در چین، با مواد اولیه آلمانی!

مگر این کار دانش فنی نمی‌خواهد؟! و آیا شرکت‌های

تولید کود داخل کشور با تمام ظرفیت تولید می‌کنند؟

ابتدای کار ممکن است در بحث دانش فنی، کمی به مشکل بربخوریم. نه! همه شرکت‌ها فول ظرفیت کار نمی‌کنند.

نرخ فروش کودهای ۲۰۱۱

ردیف	نوع کود	قیمت
۱	اوره	۵۴۵۶۲ تومان
۲	سوپرفسفات تریپل	۴۳۳۰۰ تومان
۳	سولفات پتاسیم	۵۴۴۵۰ تومان
۴	نفت‌دی‌آمونیم	۴۱۶۵۰ تومان

کنفرانس بین‌المللی آجیل‌های درختی چین

سحر نخعی

دبیر کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران

اجلاس مختص به ارائه گزارشات مربوط به پسته بود که از نماینده انجمن پسته ایران، بهروز آگاه برای شرکت در این کنفرانس و ارائه آخرین وضعیت تولید و تجارت پسته ایران دعوت به عمل آمد.

با توجه به پیگیری‌های به‌عمل آمده از سوی دبیرخانه انجمن پسته ایران، فایل ویدئوی مایک هومان نماینده پسته آمریکا که به تشریح وضعیت پسته آمریکا می‌پردازد نیز در ادامه ترجمه شده و در اختیار مخاطبین ماهنامه قرار گرفته است.

کنفرانس بین‌المللی آجیل‌های درختی توسط اتاق بازرگانی چین (CFNA)، با هدف بهبود مبادلات تجاری بین شرکت‌های داخلی و بین‌المللی به منظور ترویج توسعه سالم صنعت آجیل‌های درختی، هر سال در یکی از شهرهای چین برگزار می‌شود. امسال شهر چینگ‌دائوی چین، از نهم تا یازدهم سپتامبر (۱۹ الی ۲۱ شهریور)، میزبان شرکت‌کنندگان این کنفرانس بود. با این حال، با توجه به سایه سنگین کرونا، به سخنرانان مدعو پیشنهاد شد تا به جای حضور در این کنفرانس فیلم سخنرانی و ارائه خود را در اختیار مسئولین برگزاری کنفرانس قرار دهند. بعدازظهر روز سوم این

بهروز آگاه، نماینده انجمن پسته ایران در اجلاس چین

شفافیت و تعهد متضمن رابطه سودآور درازمدت

در هر رابطه تجاری، ممکن است سود یا ضرر وجود داشته باشد. اگر فقط به فکر کسب سود باشیم تاجر خوبی نخواهیم شد و مرتب مجبوریم شرکای تجاری خود را عوض کنیم. من شخصاً در ۲۰ سال اخیر تجار چینی و ایرانی را دیده و شناخته‌ام که می‌توان برای داشتن یک رابطه سودآور دوجانبه طولانی مدت روی آنها حساب کرد و به آنها اعتماد کرد. مهم‌ترین خصوصیتی که شاهد آن بوده‌ام داشتن شفافیت و تعهد به قرارداد و توافقات تجاری است.

امیدواریم که میزبان نماینده اتاق بازرگانی چین در فصل برداشت پسته در ایران باشیم. تشکر از توجه شما.

سلام به همگی، من بهروز آگاه هستم، مدیر گروه آگاه که بیش از ۱۰۰ سال مشغول به تولید و تجارت پسته ایران است. همچنین، عضو هیئت موسس انجمن پسته ایران

و سفیر شورای جهانی خشکبار (INC) در ایران هستم. می‌خواهم از اتاق بازرگانی چین برای دعوت ما به کنفرانس سالانه مغزجات چین تشکر کنم. به علت یک عمل جراحی غیرمنتظره، قادر به ارائه آخرین وضعیت صنعت پسته ایران به مخاطبین نیستم، از این رو

از پسرعمویم فرهاد آگاه، عضو هیئت مدیره انجمن خواستم که به جای من این کار را انجام دهند. اما قبل از این کار، می‌خواهم به یک نکته مهم اشاره کنم:

با توجه به توافق استراتژیک ۲۵ ساله بین دولت‌های ایران و چین، یک رابطه تجاری قوی بین دو کشور آرزو می‌کنم. در مورد پسته باید بگویم، در ۲۰ سال اخیر، رابطه بین تجار ایرانی و چینی خیلی عالی نبوده‌است. چیزی که باید همیشه به یاد داشته باشیم این است که

گزارش فرهاد آگاه، عضو هیئت مدیره انجمن پسته ایران در اجلاس چین

ساختار پسته ایران و بررسی روندهای آینده

عمل می‌کنند؛ در این مدل، مالکیت محصول همچنان با باغدار است. اما با توسعه مراکز صنعتی فرآوری در ایران و با توجه به افزایش هزینه‌های فرآوری در واحدهای کوچک، توافقات فرآوری اشتراکی جدیداً در ایران مرسوم شده است. در مدل اشتراکی، ممکن است تصمیم‌گیری در خصوص فروش پسته فرآوری شده به جای باغدار به عهده آن واحد فرآوری صنعتی باشد. در حال حاضر، ظرفیت روزانه بزرگ‌ترین واحد صنعتی فرآوری پسته تَر در ایران ۴۰۰ تن است که معادل ۱۳۰ تن پسته خشک در پوست می‌شود. گرچه تعداد این مدل واحدهای صنعتی با ظرفیت بالا هنوز در ایران کم است، اما در مجموع تعداد واحدهای فرآوری مکانیزه شده بالا رفته و در حال رشد است.

تجارت

پسته از زمان‌های بسیار قدیم از ایران صادر می‌شده است. حجم صادرات پسته ایران با ظهور باغ‌ریزی‌های مدرن و تجاری پسته از اوایل قرن ۲۰ میلادی جهش پیدا کرد. در حال حاضر، ایران به طور میانگین سالانه ۱۶۰ هزار تن پسته خشک در پوست صادر می‌کند و در واقع یک صادر کننده اصلی پسته به جهان در کنار آمریکا محسوب می‌شود. صادرات پسته ایرانی به چین افزایش قابل توجهی در اوایل سال‌های ۲۰۰۰ پیدا کرد. در سال ۲۰۰۴ رکورد زد و به ۸۰ هزار تن رسید. در سال‌های اخیر میانگین صادرات

می‌شود. برداشت پسته در تمام باغات پسته در ایران با دست انجام می‌گیرد. میانگین عملکرد باغات در حال حاضر ۶۰۰ کیلوگرم پسته خشک در پوست در هر هکتار است، هرچند باغاتی در ایران وجود دارند که از ۲۰۰ تا ۵۰۰ کیلوگرم در هکتار هم عملکرد دارند. کاهش تدریجی در عملکرد باغات پسته ایران بیشتر به خاطر کاهش شدید کمیت و کیفیت آبی است که برای آبیاری باغات از چاه‌ها برداشت می‌شود. خرد شدن باغات به واحدهای کوچک‌تر به دلیل قوانین وراثت نیز مشکل کاهش عملکرد باغات را دوچندان کرده است. امیدواریم باغ‌ریزی‌های جدید پسته توسط شرکت‌ها به جای اشخاص در مناطقی که منابع آبی بهتری دارند در آینده راه را برای باغ‌ریزی‌های مدرن و صنعتی باز کند. به علاوه، طرح‌های تجمیع اراضی - تصمیم‌گیری جمعی بین باغداران خرده مالکی که در همسایگی یکدیگر باغ دارند و از یک چاه آب استفاده می‌کنند - می‌تواند راه حل دیگری برای مشکل خرد شدن باغات به واحدهای کوچک‌تر باشد. انجمن پسته ایران چنین ابتکارات و اقداماتی را همیشه ترویج کرده است.

فرآوری

صنعت فرآوری پسته ایران در حال گذر از واحدهای خانگی با ظرفیت پایین به سمت مراکز فرآوری صنعتی با ظرفیت بالا است. بعضی از واحدهای فرآوری به‌عنوان خدمات‌دهنده به باغدار

ممنون از بهروز آگاه و سلام به همگی. من می‌خواهم با یک بررسی اجمالی از صنعت پسته ایران صحبت‌هایم را شروع کنم: صنعت پسته ایران از سه بخش اصلی تشکیل شده: باغداری، فرآوری بعد از برداشت و تجارت.

باغداری

درخت پسته به لحاظ گیاه‌شناسی در هر اقلیمی نمی‌گنجد و مناطق جغرافیایی محدودی روی کره زمین هستند که برای تولید پسته، ایده‌آل محسوب می‌شوند. پسته از هزاران سال پیش در ایران کاشته می‌شده، اما تولید اقتصادی و تجاری از حدود ۱۰۰ سال پیش آغاز شد. روند افزایشی تولید از آن زمان تا اخیراً ادامه داشته است. پیش‌بینی می‌شود که تولید پسته ایران از ۲ هزار تن (خشک در پوست) در دهه ۳۰ میلادی شروع شد و به ۱۸۰ هزار تن در حال حاضر رسیده است. رکورد تولید سالانه پسته ایران ۲۶۷ هزار تن تخمین زده شده است. حدود ۲۰۰ هزار تولیدکننده پسته در ایران از ۳۰۰ هزار هکتار سطح زیرکشت بارده پسته برداشت می‌کنند؛ بیش از ۷۰ درصد تولید از خرده مالکان دارای اراضی ۲ هکتاری یا کمتر می‌آید. در سال‌های اخیر تولید پسته به سرتاسر ایران گسترش یافته است. در حال حاضر، ۲۷ استان از مجموع ۳۱ استان ایران زیر کشت پسته هستند. مناطق اصلی تولید پسته استان‌های کرمان، خراسان، یزد، فارس و سمنان هستند. گرچه نقش استان کرمان در تولید پسته به خاطر کمبود آب در حال کم‌رنگ شدن است، با این حال کرمان هنوز بالاترین سطح زیرکشت و بیشترین سهم در تولید ایران را دارد. نکته قابل توجه این است که کمبود تولید در استان کرمان توسط افزایش تولید سایر استان‌ها جبران

هر سال محصولی داشته باشیم.

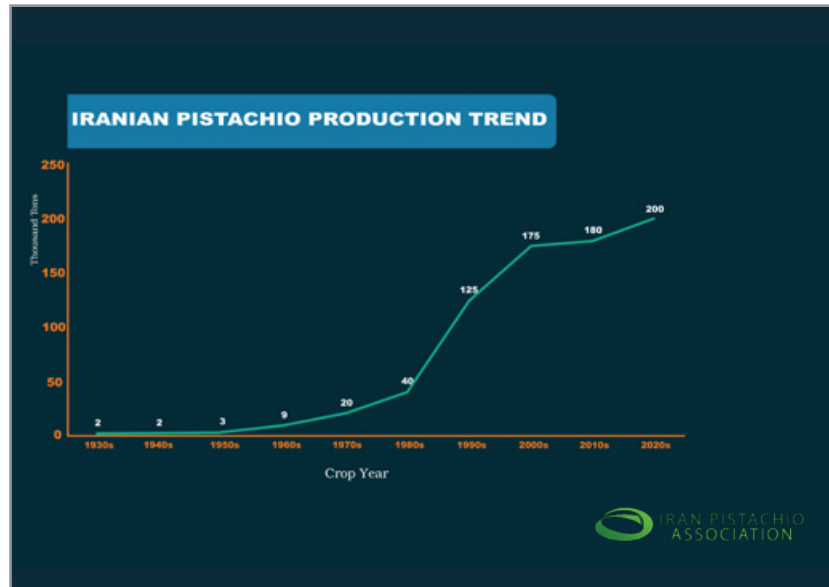
بررسی محصول ۲۰۱۹

بعد از معرفی کوتاه ساختار صنعت پسته ایران، حالا می‌خواهم گزارش مختصری از وضعیت فروش محصول سال قبل بدهم.

حجم صادرات پسته ایران از مهرماه تا آخر تیرماه ۱۴۰ هزار تن پسته بود که تقریباً مشابه صادرات سال ۲۰۱۷ در مدت مشابه است. ۲۰۱۹ مثل ۲۰۱۷ سال پرمحصول پسته ایران محسوب می‌شود. این میزان از حجم صادرات با توجه به محدودیت‌های بسیاری که بر سر راه پسته ایران بوده یک دستاورد بزرگ برای صنعت پسته ایران محسوب می‌شود. با تحریم‌های یک جانبه آمریکا از یک طرف و محدودیت‌هایی که دولت ایران برای نقل و انتقالات ارزی ایجاد کرد و بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ روبه‌رو بودیم. نکته دیگر آن که، با توجه به قیمت‌های جذاب پسته ایرانی و فاصله گرفتن تدریجی از بحران ویروس کرونا، صادرات پسته ایران به مقاصد اصلی مخصوصاً به شرق دور و شبه قاره هند، سرعت پیدا کرد.

پیش بینی محصول ۲۰۲۰

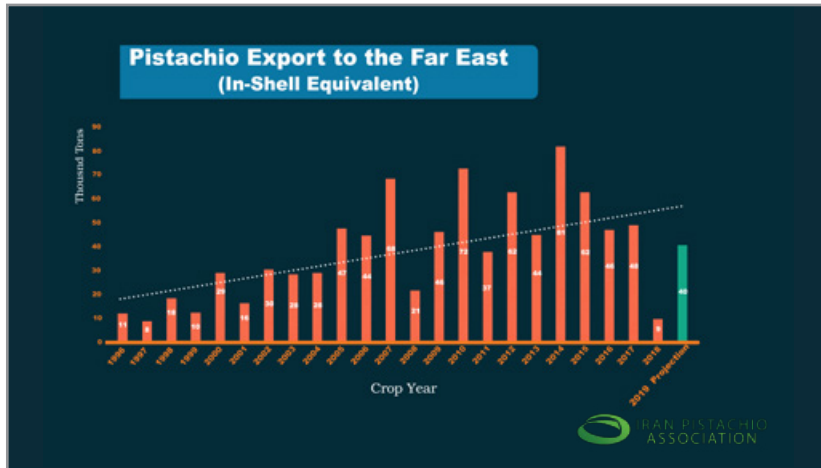
حالا می‌خواهم در مورد پیش‌بینی میزان محصول جدید صحبت کنم. پیش‌بینی انجمن پسته ایران از مقدار محصول سال ۲۰۲۰، ۱۸۰ هزار تن پسته خشک در پوست برآورد می‌شود. با توجه به مانده انتقالی از سال محصولی قبل که پیش‌بینی می‌شود ۴۰ هزار تن باشد، کل محصول در دسترس ایران در سال تجاری پیش رو ۲۲۰ هزار تن پیش‌بینی می‌شود. برآورد می‌شود که سال ۲۰۲۰ سال پر محصولی برای واریته‌های گرد پسته باشد. ما معتقدیم که برای سال تجاری پیش رو رقابتی بودن قیمت پسته ایرانی می‌تواند

به سایر کالاهای صادراتی دارد. تجارت داخلی پسته ایران منحصراً توسط تجار داخلی انجام می‌شود. تجار داخلی پسته را از تولیدکنندگان خرد یا متوسط می‌خرند و در احجام حداکثر ۱۰۰ تن می‌فروشند. صادرکنندگان بزرگ‌تر از این‌گونه تجار پسته می‌خرند یا به‌طور مستقیم از کشاورز یا فرآوری کننده پسته می‌خرند. تولیدکنندگان به خصوص گروه تولیدکنندگان متوسط تا بزرگ پسته، معمولاً به‌طور مستقیم محصولشان را به شرکت‌های باسابقه صادراتی پسته می‌فروشند. چنین نقل و انتقالاتی معمولاً یا از طریق واسطه‌ها یا حق العمل کاران حرفه‌ای انجام می‌گیرد. بعد از افول فعالیت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان از ۱۵ سال پیش، در حال حاضر تعداد زیاد تولیدکنندگان، خریداران، صادرکنندگان و واردکنندگان پسته ایران شرایط رقابتی کاملی را به وجود آورده است. این شرایط یک بازار آزاد برای خرید و فروش پسته ایرانی بر اساس مکانیسم عرضه و تقاضا فراهم کرده است. با توجه به ساختار رقابتی تجارت پسته ایران، غیر ممکن است بتوانیم قیمت‌های ثابت در آغاز

سالانه پسته ایرانی به مقصد چین حدود ۵۰ هزار تن پسته خشک در پوست بوده است. اکثر صادرات پسته ایران به صورت خام و عمده انجام می‌شود: پسته خشک در پوست، مغز پسته و مغز سبز پسته. بازارهای اصلی پسته ایران به ترتیب اهمیت عبارتند از: شرق دور، اتحادیه اروپا، شبه قاره هند، خاورمیانه، کشورهای مشترک المنافع مثل روسیه. با این حال، روند بازار پسته ایرانی به تدریج از کشورهای مرفه و ثروتمند به سمت کشورهایی در حال توسعه در حال تغییر است. بیش از ۱۰۰ شرکت صادراتی پسته در ایران وجود دارد. از این تعداد بعضی‌ها به‌طور خاص صادرکننده پسته هستند، درحالی که بعضی از این شرکت‌ها سایر کالاهای کشاورزی خشک را هم صادر می‌کنند. صادرکنندگان باسابقه پسته به عنوان یک گروه، ۹۵ درصد کل صادرات پسته ایران را تشکیل می‌دهند. یک گروه از صادرکنندگان دیگر هم در ایران هستند که تعدادشان اندک است و سال به سال هم تعدادشان تغییر می‌کند. صادرات این گروه بستگی به سود آنی و لحظه‌ای کالای خاص پسته نسبت

تضمین سود خوبی برای خریداران چینی باشد و باعث افزایش صادرات به این مقصد تجاری بشود.

روندهای آینده

و در نهایت، می‌خواهم گزارشی از نگرش انجمن پسته ایران نسبت به روندهای آینده صنعت پسته ایران که به بازار پسته در چین مربوط می‌شود، ارائه دهم.

روند تولید پسته ایران در ده سال گذشته یک سطح از پایداری را نشان می‌دهد که امید است تا آینده ادامه کند. باغریزی‌های جدید و بهبود فعالیت‌های کشاورزی در باغات بارده پسته می‌تواند کاهش تولید در مناطقی که تحت تأثیر کمبود آب هستند را جبران کند. در نتیجه، پیش‌بینی می‌شود میانگین تولید پسته ایران در آینده ۲۰۰ هزار تن باشد. همچنین، تنوع جغرافیایی تولید پسته در ایران در حال افزایش است که این منجر به کاهش نوسات شدید حجم تولید خواهد شد.

روند باغریزی‌های جدید، علاوه بر جوانسازی باغات و تغییر وارپته باغات قدیمی از گرد به کشیده به‌طور خاص اکبری و احمدآقایی یک روند مهم محسوب می‌شود. بنابراین، ما انتظار داریم این روند مستمر به سمت افزایش در دسترس بودن ارقام کشیده و رقابت قیمتی وارپته‌ها پیش برود.

پسته ایران مزایای منحصر به فردی دارد که آن را برای مشتریان بین‌المللی جذاب می‌کند. مهم‌ترین خصوصیت پسته ایرانی عیار بالای آن است. به‌طور میانگین، در مقایسه با پسته سایر کشورها، درصد مغز یک دانۀ پسته ایرانی ۱۰ درصد بیشتر است. خصوصیت مهم دیگر پسته ایرانی این است که در ارقام و سائزهای متفاوتی موجود

مغز سبز پسته ایران باشند، سابقه طولانی در بازارهای لوکس اروپا دارند. یک محصول خاص دیگر روغن پسته است که در سس سالاد مصرف می‌شود و در لوازم آرایشی و بهداشتی هم کاربرد دارد.

در سال‌های اخیر، خیلی از خریداران چینی تقاضای پسته با کیفیت بالاتر کرده‌اند. صنعت پسته ایران همیشه قادر به تأمین پسته با کیفیت یکنواخت با قیمت بالاتر به بازارهای دنیا بوده است. ما معتقدیم ادامه این روند در درازمدت هم به نفع مشتریان چینی است، هم به نفع تأمین کنندگان پسته ایرانی.

و در نهایت، ما اتاق بازرگانی چین را تشویق می‌کنیم که از ظرفیت لابی‌گری خود استفاده کند و دولت چین را ترغیب به این تصمیم کند که تجارت با ایران به‌جای اجبار به خروج ارزهای خارجی از چین از طریق نقل و انتقال یوان در داخل بانک‌های چین صورت گیرد. اگر این تصمیم صورت بگیرد کلیه فعالیت‌های تجاری بین چین و ایران از جمله تجارت پسته بسیار آسان خواهد شد.

به پایان سخنرانی خود رسیده‌ام. برای همه شما در سال تجاری ۲۰۲۱ آرزوی موفقیت دارم. تشکر از توجه شما.

است. این ارقام و اندازه‌های متفاوت، مصرف‌کنندگان با سلاقی مختلف را در بازارهای گوناگون راضی نگه می‌دارد. ارقام پسته ایرانی از انس ۱۸/۲۰ تا ۳۶/۳۸ دانه به بازار ارائه می‌شود. مزیت دیگر پسته ایرانی این است که وارپته‌های مختلف پسته ایران طعم خارق‌العاده‌ای دارند که ناشی از میزان بالای روغن‌های غیراشباع در پسته ایرانی است. وجود روغن بیشتر اجازه می‌دهد که پسته در دماهای بالاتر برشته شود که این باعث باز شدن طعم و عطر و بوی فوق‌العاده پسته ایران می‌شود.

با توجه به طعم و رنگ خارق‌العاده مغز پسته ایرانی، صادرات آن روند افزایشی را به بازار چین طی می‌کند. مغز پسته هم می‌تواند به‌صورت آجیل مصرف شود و هم می‌تواند ماده اولیه در صنایع غذایی باشد. ما پتانسیل بالایی برای افزایش صادرات مغز پسته به عنوان ماده افزودنی در صنایع غذایی چین می‌بینیم. همچنین مغز سبز پسته ایران به عنوان یک ماده افزودنی در غذاها، شیرینی‌جات، شکلات، بستنی و گوشت‌های فرآوری شده مثل سوسیس و کالباس استفاده می‌شود که می‌توانیم آن را در بازار چین معرفی و ترویج کنیم. این قبیل محصولات غذایی که حاوی

گزارش مایک هومان، معاون اجرایی شرکت پسته واندرفول در اجلاس چین

پسته کالیفرنیا از تولید تا بازاریابی جهانی

کمتر از ۲۴ ساعت پس از برداشت، پسته داخل سیلوهای هوادهی انبار می‌شوند تا برای رفتن به مرحله فرآوری خشک دچار آلودگی نشوند.

پسته ما به‌خاطر مزه تازه‌اش که نتیجه فرآوری منحصر به فرد توسط دستگاه‌های فرآوری اختصاصی است، معروف می‌باشد. در اولین مرحله از فرآوری خشک، پسته سایزبندی و دانه‌های دهن بست جدا می‌شوند. سپس، پسته‌ها وارد دستگاه‌های جداکن لیزری می‌شوند. در انتها، کیفیت پسته‌ها بر روی نوار کنترل توسط نیروی کارگری نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد و پسته‌های وارد جدا می‌شوند. در مرحله بعد، پسته‌ها بر اساس استاندارد پسته آمریکا سایزبندی می‌شوند و سرانجام مرحله برشته شدن پسته‌ها فرا می‌رسد. تأمین پسته یکی از مولفه‌های کلیدی در فراهم آوردن مستمر پسته باکیفیت در صنعت پسته ما است. همچنین، شرکت پسته واندرفول بیش از ۵۰۰ میلیون دلار برای تحریک تقاضا و ارتباط با مصرف کننده نهایی سرمایه‌گذاری کرده‌است. همه این فعالیت‌ها به ارتقای ارتباط با مصرف کننده نهایی و افزایش آگاهی در جهت مصرف پسته کمک کرده‌است.

سابقه فعالیت ۱۰ ساله شرکت پسته واندرفول از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸، شامل ارائه پسته در بیش از ۵۰ نوع بسته‌بندی متنوع، موفقیت در تبلیغات، ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری در بخش بازاریابی و بهره‌گیری از نمایش‌های تلویزیونی جهت ارتقای سطح مصرف پسته در دنیا بوده‌است.

با تشکر از وقتی که در اختیار من گذاشتید و از همه مهم‌تر از تعهدی که نسبت به صنعت پسته کالیفرنیا دارید. به امید دیدار، سلامت و پایدار باشید.

من بسیار خرسند هستم از اینکه بگویم صنعت پسته کالیفرنیا پارسال توانست کل حجم محصولش را بفروشد. بنابراین، حجم محصول انتقالی به سال جدید بسیار اندک خواهد بود. وقتی که به محصول سال جدید نگاه می‌کنیم، سوال اصلی این است که حجم محصول امسال چقدر خواهد بود؟ ما تا زمان برداشت محصول جدید، یعنی اواسط تا پایان ماه سپتامبر، پاسخ مطمئنی به این سوال نمی‌توانیم بدهیم. من می‌دانم که همه شما این امکان را ندارید که از برداشت پسته کالیفرنیا بازدید کنید، بنابراین، می‌خواهم شما را مقداری با فرایند برداشت پسته کالیفرنیا آشنا کنم. در فصل پرمشغله برداشت پسته که از ماه اوت تا اکتبر ادامه می‌یابد، برداشت محصول درختان آجیلی از صدها هزار هکتار از حاصلخیزترین مناطق کشاورزی دنیا انجام می‌شود. اولین مرحله از این فرایند، برداشت مکانیکی محصول تک تک درختان پسته توسط دستگاه شیکر است. در طی فرایند برداشت هیچ دانه پسته‌ای روی زمین نمی‌افتد و کلیه دانه‌ها با استفاده از یک قاب جمع‌آوری کننده دریافت می‌شوند. این محصول بلافاصله جهت پوست‌گیری و تمیز شدن به مرحله فرآوری منتقل می‌شوند. در مرحله بعد، عملیات خشک کردن پسته توسط ماشین‌های خشک‌کن انجام می‌شود و

سلام، من مایک هومان، معاون اجرایی شرکت پسته و بادام واندرفول هستم. بسیار مشتاقم که امروز در مورد پسته کالیفرنیا و بازار پسته در چین با شما صحبت کنم. پسته کالیفرنیا یک میان‌وعده سالم است که مصرف آن رشد بسیار زیادی را در سراسر دنیا تجربه کرده‌است. با این وجود، رشد مصرف پسته که در چین تجربه شده، بسیار افتخارآمیز است. شرکت پسته واندرفول به واسطه تعهد خود ما و شرکای تجاری‌مان در چین، از طریق معرفی پسته به مصرف کننده نهایی، موفقیت‌های چشمگیری کسب کرده‌است. ما تلاش بسیار زیادی کردیم که چین به تنها بازار عظیم صادراتی پسته کالیفرنیا تبدیل شود. چین یکی از کشورهای مورد علاقه من برای بازدید است و من از اینکه نمی‌توانم امروز در آنجا باشم ناراحت هستم. با این حال، من امروز درباره بخش کوچکی از صنعت پسته کالیفرنیا برای شما توضیح می‌دهم.

همان‌طور که می‌دانید پسته گیاهی است که سال آوری دارد؛ به این ترتیب که بعد از هر سال پر بار یک سال کم بار خواهد آمد. سال ۲۰۱۹ که چندوقت پیش به پایان رسید با حجم محصول حدود ۳۴۰ هزار تن سال ناآور برای پسته کالیفرنیا بود و سال قبل از آن با حدود ۴۵۰ هزار تن تولید یک سال پُر بار بود.

گفت‌وگو با راجیو پابرجا، تاجر فعال در بازار هند

آشنایی با بازار هند

حمل و نقل پسته از ایران چقدر طول می‌کشد تا به دست مصرف کننده نهایی در هند برسد؟

حمل و نقل از ایران ۵ تا ۷ روز زمان می‌برد. ترخیص از گمرک، آزمایش کردن و حمل مجدد ۵ روز دیگر زمان لازم دارد و اگر کالا برای نمونه‌گیری تصادفی و آزمایش به اداره ایمنی و استاندارد مواد غذایی هند (FASSAI) برود ۴ تا ۵ روز دیگر زمان اضافه می‌شود.

برای دقیق‌تر شدن روی این موضوع، به عنوان مثال، اگر قرار باشد پسته قبل از جشن دیوالی در فروشگاه‌ها قرار داده شود، چه مدت طول می‌کشد تا پسته از یک مرکز فراوری و توزیع در هند به فروشگاه برسد؟

فراوری و بسته‌بندی پسته در یک جعبه مارکدار و رسیدن به فروشگاه‌ها حدود ۵-۸ روز زمان می‌برد، البته این موضوع بستگی به مسافت فروشگاه‌ها نیز دارد، زیرا هند کشوری بسیار گسترده است و بسته‌بندی اصلی فقط در دهلی و بمبئی صورت می‌گیرد.

و تقریباً چه مدت طول می‌کشد تا یک سفارش ثبت شده در ایران آماده حمل به هند باشد؟

فراوری، گاز دادن، تمیز کردن و بسته‌بندی معموله ۳-۵ روز طول می‌کشد.

در پایان اگر نکته دیگری وجود دارد لطفاً توضیح دهید.

مشکل اصلی در پرداخت پول به دلار و با واسطه شرکت‌های مستقر در دبی و هنگ‌کنگ به دلیل تحریم‌ها است. این موضوع به هزینه و خطرناک بودن آن می‌افزاید. پرداخت پول به روپیه هند مجاز شده بود و پرداخت آن نیز خوب بود، اما بانک مرکزی ایران به خوبی از پرداخت به روپیه پشتیبانی نمی‌کند. خوب است که انجمن پسته ایران، بانک مرکزی را ترغیب به قبول پرداخت روپیه و تجارت مستقیم کند.

درصد از محصول تحت برند فروش می‌رود. زنجیره فروش با واردات از طریق بازرگانان/ فراوری‌کنندگان شروع می‌شود و در ادامه با فعالیت فراوری‌کنندگان (تحت برند)، توزیع‌کنندگان، عمده‌فروشان و خرده‌فروشان به دست مصرف‌کنندگان نهایی می‌رسد.

مغز پسته در بسته‌های کوچک و تحت برند فروخته نمی‌شود، زیرا عمدتاً به خریداران صنعتی فروخته می‌شود و زنجیره فروش آن از واردات توسط بازرگانان/فراوری‌کنندگان آغاز می‌شود و با فعالیت توزیع‌کنندگان، عمده‌فروشان و خرده‌فروشان به دست مصرف‌کنندگان مغز می‌رسد.

مغز پسته‌ای که از ایران می‌آید کیفیت خیلی خوبی دارد و تحت برند صادر کننده آن خریداری می‌شود. همچنین مغز پسته از افغانستان وارد می‌شود که کیفیت آن کمی متفاوت از مغز پسته‌ای است که از ایران می‌آید و این مغزها به صورت فله و نه تحت برندهای هندی به فروش می‌رسند.

اخيراً چه عواملی بر تأمین و مصرف پسته در هند موثر بوده‌اند؟

تقاضا برای همه آجیل‌ها از جمله پسته به دلیل شیوع ویروس کرونا کاهش یافته و قیمت تمام آجیل‌ها در سراسر جهان تقریباً ۴۰ درصد کاهش یافته است. پسته یک آجیل خاص است و تقاضا برای آن در تابستان امسال تقریباً ۶۰ تا ۷۰ افت کرده است.

مجموع محصول جدید سال ۲۰۲۰ از همه کشورهای تولیدکننده بسیار زیاد است و این در حالی است که فروش ۵۰ درصد کاهش دارد، بنابراین، بازارها به دلیل فشار محصول زیاد و کندی تقاضا پایین می‌مانند.

مشکل بزرگ دیگر، پرداخت دشوار پول چه به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم به صادرکنندگان ایرانی به دلیل تحریم‌های ایالات متحده آمریکا علیه ایران است.

آقای پابرجا! لطفاً ساختار فعلی بازار پسته در هند را توصیف کنید.

ابتدا اجازه دهید با سناریوی کلی مصرف آجیل در هند شروع کنم، ما بزرگ‌ترین مصرف‌کننده بادام هندی و بادام در جهان هستیم. پسته به دلیل قیمت بالا، توزیع نه چندان خوب و آگاهی کم جامعه در مقایسه با بادام هندی و بادام یک محصول خاص محسوب می‌شود.

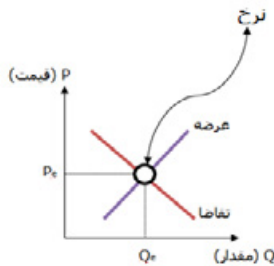
پسته خشک در پوست با واسطه‌گری دو گروه وارد هند می‌شود: ۱- بازرگانانی که پسته را به فراوری‌کنندگان می‌فروشند و ۲- فراوری‌کنندگانی که برند خودشان را دارند. مغز پسته نیز مستقیماً به هند وارد می‌شود و به واسطه‌هایی که با قنادی‌ها کار می‌کنند، کارخانجات شیرینی، کارگاه‌هایی که بسته‌بندی مستقیم انجام می‌دهند و به صنعت بستنی فروخته می‌شود.

الگوی مصرف پسته در هند چگونه است؟

عمده مصرف پسته در هند در منطقه شمال این کشور است که تقریباً سهم ۸۰ درصدی از مصرف کل را دارد. زمان مصرف عمدتاً در زمستان‌ها است و تقریباً ۷۰ درصد از پسته در این زمان مصرف می‌شود. زمان اصلی فروش ۲ ماه قبل از جشن دیوالی شروع می‌شود و تقریباً ۵۰ درصد از پسته در این زمان به فروش می‌رسد و سپس بسیاری از ازدواج‌ها در زمستان باعث افزایش مصرف می‌شوند. تقاضا برای مغز پسته در فصل تابستان بیشتر است و در صنایع بستنی و نوشیدنی‌های سرد کاربرد دارد.

کانال‌های فروش و توزیع پسته در هند چه هستند و سهم برندها در بازار چقدر است؟

پسته خشک در پوست به صورت برشته و شور شده تحت برند و در بسته‌بندی کوچک ۲۵۰ و ۵۰۰ گرمی فروش می‌رود. تقریباً ۸۰

متن اولین پادکست تجاری انجمن پسته ایران منتشر شده در ۱۰ آبان ماه ۱۳۹۹

مروری بر تغییرات قیمتی پسته در سال محصولی ۹۹-۹۸

دبیرخانه انجمن پسته ایران

که تقاضا کم و به تبع آن فروش هم در سطح کم انجام می‌شود و آن را فصل کم رونق صادرات پسته ایران می‌نامیم. برای بررسی سه ماهه اوج تقاضای پسته ایران، داستان عرضه و تقاضا را در بازار داخلی بررسی می‌کنیم؛

بازۀ اول (فصل پاییز)

سه ماهه پاییز تحت تأثیر ورود محصول جدید به بازار است. همزمان مناسبت‌هایی مثل جشن دیوالی در هند، سال نوی چینی و تعطیلات کریسمس در اروپا در پیش است که باعث افزایش تقاضا در اغلب بازارها می‌شود. توجه کنیم که در این بازه زمانی حجم زیادی از محصول قابل عرضه ایران به بازار شرق دور صادر می‌شود. آمارهای انجمن نشان می‌دهد که ابتدای مهرماه ۹۸ یعنی در شروع فصل اوج صادرات، محصول قابل عرضه ایران نزدیک به ۲۱۷ هزار تن بوده است. به نظر می‌رسد انتظار قیمتی باغدار در آن زمان بالا بوده است، بیا بید به چرایی شکل گیری این انتظار قیمتی بپردازیم. اواخر تابستان سال ۹۸ همه تحلیل‌های اقتصادی نشان از افزایش نرخ دلار داشت و جدای از انتظار افزایش قیمت، باغدار نگران این بود که در صورت فروش پسته و تبدیل آن به ریال با کاهش ارزش ریال و تورم در آینده و رکود اقتصادی چه کند. پسته آمریکایی هم در ابتدای فصل با قیمت بالایی وارد بازار می‌شود و انتظار قیمتی باغدار ایرانی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. ورود نابهنگام و اغواگرانه بورس به بازار پسته و ایجاد هیجانات قیمتی جهت جذب باغدار و جو رسانه‌ای پیرامون آن نیز انتظار قیمتی باغدار را بالا برد. در نهایت، جمع‌بندی باغدار به آنجا رسید که عرضه محصول خود به بازار را کاهش بدهد. در نتیجه این کاهش عرضه محصول، معادله عرضه و تقاضا به سمت افزایش قیمت

رقابتی پسته هم در نتیجه برآیند عرضه و تقاضای پسته قیمت بازار شکل می‌گیرد. وقتی در مورد پسته فله صادراتی ایران صحبت می‌کنیم باید یادمان باشد که این محصول عمدتاً بصورت ماده اولیه صادر می‌شود و در مقصد مطابق ذائقه مصرف‌کننده نهایی برشته، بسته‌بندی و توزیع می‌شود. از این منظر، نوسانات قیمت عمده فروشی، تأثیر زیادی بر بخش توزیع می‌گذارد. بنابراین، افزایش یا کاهش تقاضا برای پسته، در درجه اول بستگی به میزان سود و انگیزه واردکننده و بخش توزیع در کشور مقصد دارد.

نکته دیگر اینکه محصول پسته در سبد غذایی مصرف‌کننده نهایی، کالای اساسی یا ضروری محسوب نمی‌شود و آنقدر ارجحیت ندارد که اگر در دسترس نبود مصرف‌کننده برای به دست آوردن آن صبر کند، اگر پسته نبود کالای دیگری را برای خرید انتخاب خواهد کرد. بنابراین، اگر پسته در یک بازار به هر دلیلی عرضه نشد سهم پسته در آن بازار در آن مقطع از دست رفته است.»

حال به نقش دو گروه باغدار و صادرکننده پسته در فرآیند عرضه و تقاضا در سال محصولی ۹۹-۹۸ می‌پردازیم. فراموش نکنیم وقتی پسته در بازار داخلی بین باغدار و صادرکننده مبادله می‌شود صادرکننده در صندلی تقاضا می‌نشیند و وقتی پسته را در بازار جهانی می‌فروشد در صندلی عرضه می‌نشیند. معمولاً، بازار جهانی پسته ایران را در سه بازه زمانی در نظر می‌گیرند؛ بازه اول سه ماهه پاییز است که اوج تقاضا و فروش پسته محسوب می‌شود و در این مقاله از آن به عنوان فصل پر رونق یاد می‌کنیم. بازه دوم سه ماهه زمستان است که تقاضا و فروش در سطح عادی است. بازه سوم، شش ماهه بهار و تابستان است

سال محصولی ۹۹-۹۸ را پشت سر گذاشتیم در حالی که قیمت پسته از اوج ۸ دلار به کف ۴ دلار هم رسید. در این بین، برخی باغداران و صادرکنندگان یکدیگر را مقصر می‌دانستند، اما هنوز خیلی‌ها با این سوال رو به رو هستند که واقعاً چه اتفاقی افتاد؟ در این مقاله سعی کرده‌ایم با استفاده از منطق بازار علت افت قیمت پسته ایران را تحلیل کنیم و به عواملی که در این دوازده ماه بر عرضه و تقاضای پسته، موثر بود بپردازیم.

عرضه و تقاضا

بیش از ۸۰ درصد پسته ایران صادر می‌شود و قیمت داخلی آن معمولاً تابع عرضه و تقاضا در بازار جهانی است. سید محمود ابطحی، رئیس سابق انجمن پسته ایران مکانیسم عرضه و تقاضا در بازار آزاد را اینگونه توضیح می‌دهد: «بازار آزاد رقابتی، بازاری است که در آن تعداد زیادی عرضه‌کننده و خریدار به راحتی در دسترس هستند و یک کالای خاص را در آن داد و ستد می‌کنند. در چنین بازاری هرگاه تعادل بین عرضه و تقاضا برهم بخورد، قیمت بازار بر اثر یک مکانیزم خودجوش به نحوی تغییر می‌یابد تا مجدداً تعادل بین عرضه و تقاضا برقرار شود. بنابراین، هیچ‌گاه نمی‌توان یک قیمت ثابت، ایده‌آل یا دستوری را از بیرون به یک بازار آزاد رقابتی تحمیل کرد.

در چنین بازاری، با فرض ثابت بودن عرضه، چنانچه تقاضا بنا به دلایلی ناگهان افزایش پیدا کند، قیمت آن کالا آن قدر بالا می‌رود تا تقاضای مؤثر کاهش پیدا کرده و مجدداً در بازار تعادل ایجاد شود. برعکس آن هم درست است؛ یعنی در صورت ثابت بودن عرضه، وقتی تقاضای یک کالا کاهش یابد قیمت آن قدر پایین می‌آید تا تقاضای مؤثر مجدداً افزایش یابد. در بازار آزاد و

که با حمل زمینی در حال انتقال بودند در گمرکات خروجی متوقف شدند. اکثر محموله‌هایی که حمل دریایی می‌شدند هم در گمرکات ورودی کشورهای مقصد بلاتکلیف ماندند. در پایان اسفندماه برآوردها حاکی از وجود ۹۷ هزار تن پسته (نزدیک به نیمی از محصول تولیدی سال) در انبارهای صادرکننده‌ها و باغداران بود و این حجم از مانده انبار در پایان اسفند برای صنعت پسته ایران کم‌سابقه و نگران‌کننده بود.

بازۀ سوم (بهار و تابستان)

به فصل کم‌رونق صادرات پسته ایران می‌رسیم. زمانی که به طور میانگین تقاضای جهانی برای پسته ایران پایین است. حجم نزدیک به ۱۰۰ هزار تن مانده محصول در ابتدای فصل بهار امسال کم‌سابقه و یک استثنا بود؛ اما استثنای دیگری هم در راه بود.

با تأخیری که در تحویل محموله‌ها رخ داده بود این فرصت برای خریداران فراهم شد تا قانوناً بتوانند جنس را تحویل نگیرند و شروع به چانه‌زنی کنند، چرا که مشتریان پسته از وضعیت اقتصادی ایران و افزایش نرخ ارز اطلاع داشتند و شرایط را برای خریدهای ارزان‌تر مهیا می‌دیدند. در این شرایط، با توجه به هزینه‌های بالای انبارداری، صادرکننده مجبور بود محموله‌های مانده در انبارهای خارجی را بفروشد، بنابراین برای جذب مشتری و ایجاد مزیت رقابتی، قیمت دلاری محموله‌های خود را کاهش داد، چرا که نرخ دلار رو به افزایش بود و با کاهش قیمت دلاری پسته باز هم صادرکننده با ضرر ریالی مواجه نمی‌شد. باغدار نیز که خیالش از سرمایه‌گذاری محصول جدید راحت شده بود و دورنمایی از وضعیت محصول

به بازار مناسبی جشن سال نوی چینی که اتفاقاً سهم قابل توجهی در صادرات پسته ایران در این بازه زمانی داشت، را به ۴۵ روز کاهش داد. تقاضا در سایر بازارهای پسته ایران هم با تأثیر پذیرفتن از شرایطی که به آنها اشاره شد، کاهش پیدا کرد. عدم اطمینان‌های موجود در بازار، زمینه را فراهم کرد تا در بازۀ زمانی اوج تقاضای پسته، پتانسیل صادرات بالقوه ۷۵ هزار تن پسته در عمل به ۴۵ هزار تن کاهش پیدا کند. این شرایط در حالی رقم می‌خورد که مانده انبار پسته ایران در پایان آذرماه ۱۵۷ هزار تن تخمین زده می‌شد و این مساله اوضاع صادرات رو در ادامه سال تجاری بکلی دستخوش تغییر کرد.

بازۀ دوم (فصل زمستان)

در پایان آذرماه، علی‌رغم موجودی ۱۵۷ هزار تنی در دسترس، عرضه پسته همچنان محدود بود، چرا که روند افزایشی نرخ دلار همچنان امید باغدار را به افزایش قیمت پسته زنده نگه می‌داشت. در این شرایط صادرکننده پسته در صندلی عرضه در بازار جهانی وضعیت متفاوتی را تجربه می‌کرد. کرونا به عنوان ویروس همه گیر جهانی رسماً تأیید شد و شرایط مصرف پسته در جهان را به کلی دگرگون کرد. حامد رضایی، فعال بازار و رییس کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران تأثیر ویروس کرونا در بازارهای مختلف را اینگونه تحلیل می‌کند: «با شیوع ویروس کرونا در چین و حاکم شدن شرایط قرنطینه در شهر ووهان، جشن سال نوی چینی هم تحت تأثیر این اپیدمی قرار گرفت و تقاضای پسته به شدت در این بازار کاهش داشت. اما در بازارهای اروپا و آمریکای شمالی بعد از اعمال قرنطینه‌های سراسری ما شاهد افزایش تقاضا برای محصولات سوپرمارکتی بودیم که به تبع آن میزان فروش پسته هم در این بازارها افزایش چشمگیری داشت».

در اسفندماه بود که اولین فرد مبتلا به کرونا در ایران شناسایی شد. با اعلام درگیر شدن ایران و بسیاری از کشورهای مقصد به این ویروس، بلافاصله این کشورها اقدام به بستن مرزهایشان کردند. بسیاری از محموله‌های صادراتی از جمله پسته

پیش رفت تا جایی که خریداران چینی تلاش کردند برای جذب پسته ایرانی به بازار حتی قیمت‌های نزدیک به ۸٫۵ دلار هم پیشنهاد بدهند.

به طرف دیگر این معادله می‌رسیم، یعنی صادرکننده ایرانی که در صندلی تقاضا نشسته است. تحریم‌های ظالمانه و یک جانبه آمریکا علیه اقتصاد و مردم ایران باعث شد از یک طرف صادرکننده با اثرات مستقیم تحریم‌ها بر انتقال پول، بیمه و حمل و نقل کالا مواجه باشد و از طرف دیگر مجبور است خود را با تصمیمات داخلی که در جهت مقابله با تحریم‌ها وضع شده وفق دهد. متأسفانه این تصمیمات داخلی برای مقابله با تحریم‌ها اثرات غیر قابل جبرانی بر پیکره صادرات غیرنفتی ایران گذاشته است؛ سیاست‌های ارزی انقباضی گسترده و خلق الساعه از طرف دولت و بانک مرکزی بر صادرات محصولات کشاورزی از جمله پسته اعمال و باعث تشویش، دلسردی و تحمیل کار و هزینه اضافی به صادرکنندگان شد. با این شرایط بسیاری از صادرکنندگان ترجیح می‌دادند فعالیت خود را کاهش بدهند. محسن جلال‌پور، صادرکننده با سابقه و رئیس اسبق انجمن پسته ایران احساس دلسردی را اینگونه توصیف می‌کند: «صادرکنندگان واقعی با توجه به گرفتاری که در بازگشت ارز و گرفتاری‌های ناشی از تحریم وجود دارد، خودشان را درگیر مسائلی مثل متهم شدن به قاچاق ارز و اخلاف گری اقتصادی نمی‌کنند. اشکال اصلی این مسیر نادرست این است که فعالین اصلی و به‌نام آن صنعت کم‌کم کناره خواهند گرفت».

تحریم کشتیرانی باعث شده بود زمان حمل از ۱۵ روز به ۲ ماه افزایش پیدا کند، این مسئله شرایط صادرات و تأمین مالی پسته برای بازار شرق دور که اتفاقاً حاشیه سود پایینی دارد را به کلی دگرگون کرد و شرایط به حدی پیچیده شد که حتی شنیده می‌شد مشتریان چینی مستقیماً اقدام به خرید پسته در داخل کشور به صورت ریالی می‌کردند. در نهایت، عواملی مثل به عقب افتادن فصل برداشت محصول و طولانی شدن مدت حمل محموله‌های پسته به شرق دور، فرصت ۹۰ روزه صادرات

و تابستان، شرایط باغدار و صادرکننده را در داخل و خارج بررسی می‌کنیم. باغدار نیازمند تأمین مالی بود؛ بزودی محصول جدید از راه می‌رسید در حالی که محصول سال قبل را هنوز نفروخته بود و با روند کاهشی قیمت دلاری پسته هم دیگر امیدی به افزایش قیمت پسته نداشت. در نتیجه در بهار و تابستان ۹۹، باغدار چاره‌ای جز عرضه محصول نمی‌دید. صادرکننده نیز با نزدیک شدن نرخ ارز آزاد به نرخ ارز نیمایی، مسیر صادرات را هموارتر می‌دید و از طرف دیگر، در بازار جهانی، افت قیمت دلاری پسته به اندازه کافی برای خریدار خارجی جذابیت ایجاد کرده بود. در نتیجه، پسته در کم‌رونق‌ترین فصل صادرات، به اوج فروش خود در مقایسه با سال‌های قبل رسید؛ بطوریکه در بهار و تابستان نزدیک به ۶۵ هزار تن پسته از ایران صادر شد.

و اینگونه بود که روایت یک سال تجاری پسته ایران علی‌رغم تحریم‌ها و همه فشارهای داخلی و خارجی با ثبت صادرات ۱۶۴ هزار تنی در کارنامه صنعت پسته ایران به پایان رسید. هرچند قیمت پسته ایران با وجود همه تلخی‌ها، از اوج ۸ دلار به کف ۴ دلار هم رسید، اما فراموش نکنیم که این افت قیمت منجر به گشایش بازارها شد و نشان داد که کشش قیمتی تقاضا برای پسته ایران بسیار بالاست، و اکنون در حالی امید به سال تجاری جدید داریم که به همت تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی تنها ۲۲ هزار تن از محصول ۲۱۷ هزار تنی سال قبل در انبارها باقی مانده است.

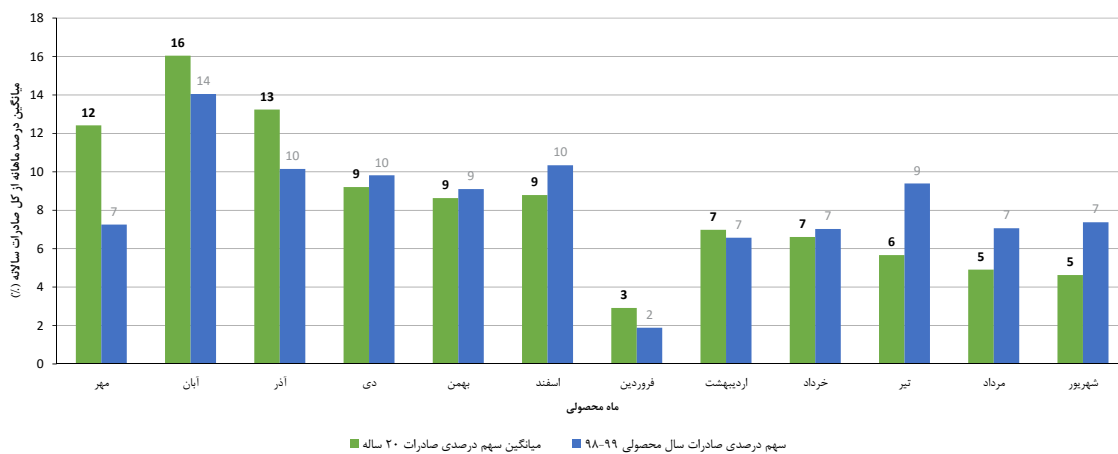
خریدارانی که بارشان به مقصد رسیده بود دچار دوگانگی شده بودند که اصلاً با این شرایط پرداخت را انجام بدهند یا خیر، چرا که واقعاً نمی‌دانستند وضعیت کرونا چگونه می‌شود. خلاصه اوضاع در اروپا هر روز بدتر و بدتر می‌شد و تعداد زیادی محموله پسته در بنادر اروپا دپو شده بود و کسی هم جنس‌ها را تحویل نمی‌گرفت. از آن طرف، در اواسط اردیبهشت‌ماه جنس‌هایی که از طریق دریا به سمت اروپا می‌رفت در حال رسیدن به مقصد بود و دپوی پسته نیز در حال بزرگ‌تر شدن بود. مدتی بعد، تقریباً اواخر اردیبهشت‌ماه بود که وضعیت کرونا بهتر شد و کم‌کم کارخانه‌ها فعالیت خود را از سر گرفتند. خریداران اروپایی از اینکه بعضاً از تاریخ قراردادهایشان گذشته بود از این موضوع سوءاستفاده کردند و از آنجا که می‌دانستند قیمت یورو در ایران بالا رفته خوستار تخفیف شدند. فروشندگها هم به هر صورت مستأصل بودند و مجبور بودند تخفیف بدهند و قیمت‌های مناسب‌تری پیشنهاد بدهند که مسئله حل شود. طبیعتاً وقتی که قیمت ارز بالا می‌رود هم‌زمان با آن قیمت پسته هم بالاتر می‌رود اما در آن مدتی که بازار تعطیل بود دلار داشت بالا می‌رفت اما پسته‌ای معامله نمی‌شد که قیمت آن بالا برود. در نتیجه، قیمت ریالی پسته در همان قیمت قبل از تعطیلات باقی ماند و قیمت دلاری پسته هم پایین آمد.»

برای تحلیل اتفاقات غیرمنتظره فصل بهار

سال جدید هم بدست آورده بود، ناامید از افزایش قابل توجه قیمت پسته، چاره‌ای جز عرضه محصول به بازار نمی‌دید. در خردادماه بود که بالاخره مرزهای گمرکی باز شدند و صادرات به سیر طبیعی برگشت.

محمد صالحی، صادرکننده سابقه و رئیس انجمن پسته ایران وضعیت را اینگونه شرح می‌دهد: «دقیقاً اوایل اسفندماه بود که کرونا در ایران اعلام شد و بلافاصله خیلی از مرزهای ایران، از جمله مرز ترکیه که مسیر ترانزیت زمینی محموله‌های ایرانی به اروپا است، بسته شدند. در آن روزها مشتریان چینی بخاطر کرونا درخواست آنچنانی نداشتند و تقریباً همه سفارش‌ها از سمت اروپا و تعدادی هم از روسیه بود. تعداد بسیار زیادی از محموله‌ها پشت مرز ترکیه مانده بودند و آن روزها تنها راهی که می‌توانستیم محموله‌ها را به اروپا برسانیم راه دریایی بود که آن هم دو ماه زمان می‌برد اما چاره‌ای نبود، بنابراین خیلی از بارها از مرز ترکیه به سمت بندرعباس منتقل شدند که از این مسیر حمل شوند. از طرفی، تعداد زیادی از محموله‌هایی که قبل از شیوع کرونا بسته شدن مرز ترکیه به سمت اروپا حمل شده بودند به زودی به مقصد می‌رسیدند، اما اروپا هم مثل اکثر کشورهای دنیا به طور کامل تعطیل شده بود و شرایط فورس مازور هم اعلام شده بود؛ اگر خریدار بار ارسالی را تحویل نمی‌گرفت فروشنده نمی‌توانست پیگیری قضایی داشته باشد.

مقایسه میانگین سهم در صدی صادرات ماهانه پسته خشک در پوست ایران طی ۲۰ سال با سال محصولی ۹۸-۹۹

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماه حیرت‌انگیز فروش پسته ایران

کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران

عدم اطلاع از میزان پسته نافرورش صادر شده می‌تواند این امیدواری را با اما و اگرهای زیادی روبه‌رو کند. اما آنچه اظهر من الشمس است، تعادل بازار و تنظیم بازار آزاد توسط میزان عرضه و تقاضا است. آنچه در دو ماهه اخیر روی داد، ثابت می‌کند که بازار دارای متغیرهای پیدا و پنهان زیادی است و آنچه‌ان وسعت دارد که کمتر تحت تأثیر حواشی به ظاهر تأثیرگذار حتی در کوتاه مدت می‌شود.

۶ امید به خروج سریع‌تر از اپیدمی کرونا، امید به بازگشت بازارهای مالی و سرمایه‌ای در همه نقاط جهان را افزایش داده است. میزان مصرف پسته در جهان به خصوص در اقتصادهای نوظهور رو به افزایش است. هرچند که تعطیلات سال جدید میلادی رونق زیادی در بازارها به وجود نیامد، اما امیدواری برای رونق‌گیری مجدد بازارها در ماه‌های مارس و آوریل (اسفند و فروردین) دور از ذهن نیست.

که خرید پسته سوپرمارکتی ندارند، پسته ایرانی جذابیت بیشتری داشته باشد. موضوع با اهمیت که در لابلای آمار صادرات به اروپا نهفته است، این است که آمار صادرات پسته ناخندان، از پسته خندان بیشتر شده‌است و این می‌تواند در بلند مدت تهدیدی برای فروش مغز پسته ایرانی در اروپا باشد. این اعداد در مقایسه با میزان صادرات مستقیم مغز به اروپا ۵۰ درصد است.

۴ بازار پسته ایرانی در شبه قاره هند، یک روند معمولی به مانند سال‌های قبل را تجربه کرده است. هرچند که پسته کالیفرنیا هم توانسته سهم خوبی را در این بازار از آن خود کند. باید توجه داشت که میزان سهم‌گیری پسته آمریکا از بازار هند به‌طور پیوسته در حال افزایش است.

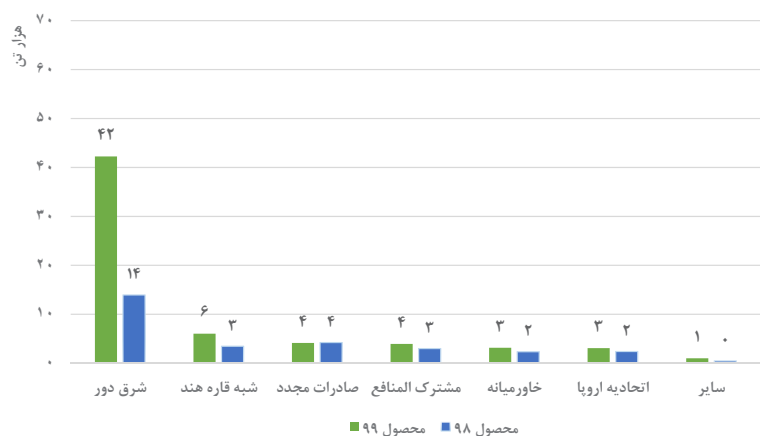
۵ آمار خیره‌کننده صادرات در دو ماهه گذشته، امیدواری زیادی را برای بهبود بازارهای سنتی و همچنین توسعه بازار، ایجاد می‌کند. اما از طرف دیگر

۱ در ماه دوم سال محصولی جاری، شاهد ارقام حیرت‌انگیزی در تناژ پسته صادر شده از مبادی رسمی گمرکات کشور بوده‌ایم. میزان صادرات پسته با پوست و بدون پوست ایران در ماه آبان به عدد خیره‌کننده ۳۸ هزار تن رسید که در مقایسه با ۱۹ هزار تن سال گذشته در حدود ۱۰۰ درصد رشد را نشان می‌دهد.

۲ همچنین، آمار صادرات در دو ماه اول سال محصولی نشان می‌دهد، بالغ بر ۴۳ هزار تن از کل میزان ۶۴ هزار تنی صادرات در این دو ماه به شرق دور صادر شده است. این در حالی است که به دلیل اختلاف قیمت فاحش بین پسته ایرانی و کالیفرنیا، مشکلاتی که جنگ اقتصادی چین و آمریکا برای صادرات پسته کالیفرنیا به چین به وجود آورده است، و همچنین موجودی محصول سال قبل در انبارهای چین، میزان صادرات تجمعی پسته کالیفرنیا در این بازار نسبت به سال محصولی گذشته ۱۰ درصد افت داشته است.

۳ بازار اروپا کماکان متأثر از اپیدمی کرونا است و تعطیلی‌های پی‌درپی باعث شده‌است کشتش زیادی برای خرید پسته وجود نداشته باشد. هرچند باز هم عامل قیمت باعث شده‌است که در برخی بازارها

مقایسه آمار تجمعی (مهر و آبان) صادرات انواع پسته به تفکیک مقاصد مختلف با سال محصولی قبل (هزار تن)

گرفته شود آیا سرمایه گذاری بلند مدت می‌کردید؟ مسلماً نه قانون این اجازه را داده است، شرع و عرف نیز این را نمی‌پذیرد.

اما چرا در کشاورزی این تبعیض وجود دارد؟ کشاورزان به اعتبار پروانه‌های بهره‌برداری آب که مجوزی برای کاشت و سرمایه‌گذاری است باغ‌ریزی کرده‌اند حالا بعد از مدت‌ها وزارت نیرو می‌خواهد این پروانه‌ها را بدون جبران خسارت کاهش دهد! مگر حفظ حقوق افراد و حق مالکیت همیشه در شرع و قانون مورد احترام نبوده است؟! آیا جواز قانونی وجود دارد که بدون پرداخت خسارت، «مال مشروع» افراد مورد تصرف قرار گیرد؟ آیا حدیث نبوی «حرمة مال المسلم كحرمة دمه» که تصرف و تجاوز به اموال افراد بدون اذن و رضایت آنها حرام شمرده، شامل مالکیت آبی کشاورزان نمی‌شود؟ مالکیت بر منابع آبی در ایران سابقه چند هزار ساله دارد و اگر هم ادعا شود که الان مالکیت شخصی وجود ندارد نباید شفاف شود کی و چطور این مالکیت سلب شده و چطور حقوق مالکیت بر منابع آبی اشخاص جبران شده است؟ آیا سلب مالکیت نباید بر اساس قانون و در دادگاه صالحه و با اثبات «مال نامشروع» صورت پذیرد و چنانچه وزارت نیرو معتقد به مصادره مال مشروع است آیا نباید از مسیر شفاف و قانونی این عمل را انجام دهد تا مصادره پنهان و تدریجی؟! آیا نمی‌بایست به کشاورزان اطلاع داده می‌شد که شما هیچ حق و حقوقی در برابر برداشت آب ندارید و هر آن ممکن است تصمیم دیگری از سوی وزارتخانه برای آن گرفته شود؟! آیا وقت آن نشده است که به دنبال پاسخی برای این سوالات باشیم؟

اندکی درنگ

پای وزارت نیرو روی حقوق مالکیت

مریم حسنی سعدی

پژوهشگر مسائل آب

در این مال تصرف کند؟ آیا می‌تواند به صاحبان ملک بگوید این زمین در حال حاضر ملکی ارزشمند است و قبلاً به قیمت ناچیزی سند گرفته شده است و در این مدت هم شما از آن بهره کافی برده‌اید، اما دیگر بس است و دیگران نیز باید از آن بهره ببرند، دیگر از این جا به بعد به دلیل ارزشمندی آن حق شما زایل می‌شود؟! آیا می‌پذیرید که بگویند که آن فرد یا ارگانی که این زمین را به شما واگذار کرده و سند داده است بیش از ظرفیت آن منطقه و بدون توجه به نیازهای آینده داده است و حال شما باید درصدی یا نصف این زمین را که در آن سرمایه گذاری کرده اید را پس بدهید؟ یا اینکه اگر به شما همان ابتدا گفته بودند که مالکیت شما موقت است و هر لحظه ممکن است این مال از شما

آیا کاهش پروانه‌های کشاورزی به عناوین مختلف (کاهش درصدی یکسان از پروانه بهره‌برداری چاه‌ها هنگام جابجایی یا کاهش به میزان آب قابل برنامه‌ریزی) قانونی است؟ همه ما کم و بیش با نحوه تصرف در اموال اشخاص در اجرای برخی طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای آشنا هستیم. در اجرای این گونه طرح‌ها دولت پس از پرداخت خسارت و قیمت کارشناسی از اشخاص سلب مالکیت می‌کند. به عنوان مثال فردی که سال‌ها پیش با خرید زمین و به اعتبار سند و مجوزی که گرفته است، اقدام به سرمایه‌گذاری در زمین خود کرده و آپارتمان و یا مغازه‌ای ساخته است. آیا شهرداری پس از چهل سال می‌تواند بدون پرداخت قیمت آن قسمت زمین و اعیان به بهانه تعریض و یا اجرای طرح‌های توسعه‌ای

Momtazan Industrial Co.

شرکت صنایع ممتازان

شرکت صنایع ممتازان کرمان

اولین ابداع کننده سیستم فرآوری محصول پسته به روش تمام اتوماتیک و کاملاً بهداشتی با بیش از ۳۰ سال سابقه و تجربه، ترمینال های فرآوری زیر را عرضه می نماید.

- ترمینال های پوست گیری ، پاک سازی، و جداسازی
- ترمینال های خشک کن پیوسته پسته
- ترمینال های برشته کن پسته
- ترمینال های خندان کن پسته (MO)
- ترمینال های مغز کن پسته
- دستگاه تولید باد، مقابله با سرمازدگی

- Pistachio Processing HL 6000 RW
- Continous Moving Drier CMD 8000 Model
- Storg AND Sorting

- A ترمینال فرآوری پسته مدل: HL 6000 RW
- B ترمینال خشک کن پیوسته مدل: CMD 8000
- C ترمینال ذخیره سازی و جداسازی: HL 6000 RW

Email: info@momtazan.com

Email: Tehran_office@momtazan.com

تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۱ ۱۸۷۰-۷۸ : ۰۲۱-۸۸۶۱ ۱۸۶۹ : فکس
تلفن: ۰۳۴-۳۲۷۵ ۲۵۰۰-۶ : ۰۳۴-۳۲۷۵ ۲۵۰۷ : فکس

دفتر تهران: بزرگراه همت، خیابان شیراز جنوبی، نبش خیابان علیخانی، پلاک ۱۲
دفتر مرکزی و کارخانه: کرمان، کیلومتر ۵ جاده زنگی آباد

Tehran Office: No.12, Corner of Alikhani St, Southern of Shiraz Ave, Hemmat Highway, Tehran- IRAN Tel: (+9821) 88 61 18 70 - 78 Fax: (+9821) 88 61 18 69

Central Office & Factory: 5 th Km of Zangiabad Road, Kerman-IRAN

Tel: (+9834) 32 75 25 00-6 Fax: (+9834) 32 75 25 07

شرکت آبین کویر مهر رفسنجان

Abin Kavir Mehr Rafsanjan Company

مجری سیستم های نوین آبیاری (قطره ای ، بارانی و زیر سطحی)

خطوط انتقال آب و استخرهای پلیمری

دارای رتبه ۴ از وزارت جهاد کشاورزی

آدرس : رفسنجان ، میدان امیرکبیر ، برج شیشه ای ، طبقه اول ، واحد ۵۶۷

Email: abinkavir@gmail.com

۰۹۱۳۱۹۱۶۲۹۱ مهندس رنجبرزاده واحد اجرایی

۰۹۱۳۹۹۳۹۶۴۰ دکتر ایمانی زاده واحد طراحی

افزایش کلسیم
کاهش شوری

کالبونیت

- ✓ کود کلسیم دار و ضد شوری
- ✓ حلالت کامل و قابلیت استفاده در انواع آبیاری مدرن
- ✓ کاهش اثر رسوبگذاری با فسفر

میکرونو

- ✓ حاوی عناصر ریز مغذی (آهن، روی، منگنز) با پی اچ اسیدی
- ✓ حلالت بالا
- ✓ مناسب برای غنی سازی کودهای آلی و دامی (چالکود)

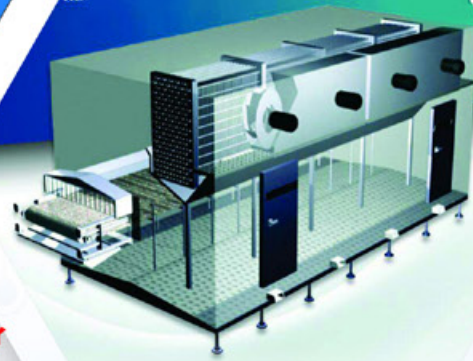
دفتر مرکزی: ۰۲۳ - ۳۵۲۳ ۹۶۸۲

استان خراسان: ۰۹۱۵ ۹۱۱ ۰۹۰۳ - ۰۹۱۵ ۳۰۳ ۷۸۶۳

کرمان: ۰۹۱۳ ۲۴۰ ۹۶۷۱ - ۰۳۴ - ۳۲۷۳ ۴۷۱۰

سیرجان: ۰۹۱۹۰۵۸۸۸۷۹

صنایع پرودتی سردینه

افتخار داریم تا با سعادت از خداوند منان و تکیه بر کارشناسان زبده خود کالاهای صنایع پرودتی سردینه را به شرح زیر معرفی نماییم:

- ✓ انواع سردخانه های ثابت و متحرک
- ✓ انواع ساخت اتاقک کانکس ثابت و متحرک
- ✓ انواع کانکس های وانت و کامیون با کمترین وزن با سیستم و بدون سیستم پرودتی
- ✓ چیلر، آیس بانک، تونل انجماد
- ✓ شیر سردکن، پلیتی، شیر خنک کن با آیس بانک و بدون آیس بانک در حجم های متفاوت
- ✓ سردخانه های جسد ثابت و متحرک
- ✓ اواپراتور، کندانسور، کمپرسور، قطعات تخصصی

**طراحی زیبا و بادوام و استحکام بالای تونل انجماد
جهت حفظ فرآوردهای نظیر محصولات دریایی
و نان صنعتی و بستنی و.....**

تلفن سفارش ۰۹۱۲۰۵۵۴۴۵۷ - ۰۹۱۵۱۰۱۱۳۰۰

آدرس کارخانه: خراسان رضوی، شهرک صنعتی چناران، صنعت ۱۸، پلاک ۵

AMIN FARMS

طرح شراکتی امین پدیدار

از سال ۱۳۸۰ تا کنون

راه حل مدیریت نوسانات قیمت پسته

باهدف

بالا بردن سرعت فرآوری
جلوگیری از ضرر و زیان اقتصادی باغداران و صادر کنندگان
اطمینان از فروش پسته و دریافت وجه آن
کاهش اضطراب ناشی از نوسانات بازار
افزایش امنیت نگهداری محصول

از شما دعوت می شود به ۳۵۰ باغداری بپیوندید که هم اکنون در این طرح مشارکت دارند

رفسنجان، خیابان مطهری، نبش مطهری ۵۲

همراه: ۰۹۱۳ ۱۹۱۲۱۲۱

فکس: ۰۳۴ ۳۴۳۲۲۲۸۶

تلفن: ۰۳۴ ۳۴۳۲۰۵۶۰

website: www.aplgp.com

email: a.alizadeh@aplgp.com

باز آفرینی اعتبار پسته ایران
در عرصه جهانی

Major Player in
Pistachio Market

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، کوچه ساعی
یکم، پلاک ۱، ساختمان گلرنگ، طبقه ۶
تلفن: ۰۲۱۸۸۷۲۲۲۹۴ - ۰۲۱۸۸۷۲۲۲۹۵

کارخانه: رفسنجان، کیلومتر ۳۰ جاده رفسنجان-انار،
احمدآباد دئفه، بلوار امین، امین فارمز
ارتباط با کشاورز: ۰۹۱۳۵۸۰۳۴۳۶

www.aminfarms.com
www.peacetachio.com
info@peacetachio.com

